

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

141. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Szombat

1933. évi június 24.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai széküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott utján fizet, az beszedés díj címén Brassóban további 2 lejt, vidéken 6 lejt fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 42 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postataktó rékpénztári számlánk száma 12.174. — **HIRDETÉSEK** díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Szédületes tempóban az új európai térkép felé

Az olasz-francia politika máról holnapra életre akarja kelteni az Osztrák-magyar monarchiát

A kisántant mozgósítással fenyeget, ha a Duna-Monarchia tervét megvalósítják

Jeftics és Benes már Párisban vannak és Magyarország és Ausztria bekapcsolásával azonnal meg akarják valósítani a dunai konföderációt

Gömböst Rómába invitálta Mussolini — Magyarország még nem kötelezte el magát Hitlernek — Kánya Kálmán ismét Ausztria felé mosolyog

Budapest, június 23.

Gömbös berlini látogatása az egész európai politikát izgatja.

A londoni világ gazdasági konferencia már nem fontos. Pillanatnyilag az sem fontos,

már, hogy az osztrák nemzetiszocialisták milyen újabb terrorcselekményekkel törnek Ausztria viszonylagos polgári nyugalma. Egyedül a Gömbös-Hitler találkozó teremtette új helyzet a fontos és ez a helyzet

azonnali megoldásokat követel.

Minden eltévedezett pillanat helyrehozhatatlan és megbocsáthatatlan késedelmet jelenthet és így határozni kell.

Három ellenkező érdek vonul fel:

1. A német érdek, amely az Anschlusst akarja megvalósítani,
2. A francia-olasz érdek, amely a németek dunamenti politikájának megerősödése ellenében gyorsan és pillanatok alatt életre akarja támasztani az osztrák-magyar monarchiát és végül
3. A kisántant érdeke, amely mozgósításról beszél, ha feltámasztják az osztrák-magyar monarchiát és ezzel az életrékeléssel szemben a Magyarországgal és Ausztriával megduzzasztott dunai konföderációt akarja életre hívni — ugyancsak pillanatok alatt.

A politikai lépések olyan szédületes iramban követik egymást, hogy tévódásra nincs már idő. Pillanatokon múlhat minden.

A német felfogás

Németország a Gömbös-látogatás rejtett céljairól most már teljes őszinteséggel beszél. A nemzetiszocialista párt külügyi osztályának sajtóirodája nyíltan leszegi, hogy a Gömbös-terv a Rosenberg-frakció terve volt és a megbeszélések minden jóval biztatnak. Ezeknek a megbeszéléseknek — mondja a hivatalos közlemény — „a jövőendő politikai alakulását illetően messzemenő következményei lesznek”. És egy mondatnál tovább: Németország délkeleti politikáját illetően Magyarország és Németország érdekei a jövőben is párhuzamosan futnak.

Ez már nem diplomáciai beszéd, hanem egyenes és nyílt programvallás.

Ausztriával nem bír Németország elbánni, mert olasz és francia politikai intrikák és segítségek minden terrorcselekményét kontrastározzák. Ezért befejezett tényeket kellett teremteni: be kellett Ausztriát a német-magyar ékbe szorítani. E két állam gazdasági blokádja közé zártan, belső elégedetlenség forradalmi fellángolásának harcaiban Ausztria nem játszhat továbbra is kétszínű és tévódzó politikát. Térdre kell kényszeríteni és térdre kényszeríteni csak így lehet.

Ez a Rosenbergék terve.

És ez az a terv, amelytől a nyugati és keleti hatalmak egyaránt megijedtek.

Nagyon érdekes Frauenfeldnek, az osztrák nemzetiszocialista párt jelenlegi vezérének nyilatkozata, akit az Új Nemzedék munkatársa interjúvált meg. Frauenfeld bujkál. Jelenleg Bécs külvárosában él valahol, rejtetten és meglepő módon. Az Új Nemzedék munkatársa felkereste, megtalálta és beszélt vele.

Frauenfeld így beszél:

— Most már sorozatos bombamerényletek követhetnek, mert Dollfuss mindent elhibázott. Feloszlatta a nemzetiszocialista pártot és ez volt politikájának legvégzetesebb hibája. Már nincs párt és nincs pártfegyver és így az eszme hívei saját szakállukra és felelősségükre olyan anarchisztikusan viselkednek, ahogyan éppen viselkedni akarnak. Még vagyok győződve arról, hogy a feloszla-

tot párt egyedei most már bombát-bombára robbantanak.

— Bujdosásomban mégis módot találtam arra, hogy az Ausztriából kizsupolt Haubichttal, a volt osztrák sajtóattaséval és Alfred Rosenberg telefonon beszéljek és az osztrák kérdés ügyében tőlük a következőket tudom: Rosenberg el van ragadtatva Gömbös Gyulától és Hitler is el van ragadtatva ettől a nagy koncepciójú államférfiutól. A német kormány vezetői kétségtelenül megállapították, hogy Gömbös az ő emberük.

A Hitler-Gömbös politikai sakkhúzás igazán arculatát ez a nyilatkozat nagyon szemléltetően jellemzi. Berlinben megállapodás jött létre, amely szerint gazdasági előnyök ellenében Magyarország elfordul Ausztriától és nem könyörögi vissza magát ahhoz az Olaszországhoz, amely viszont tőle fordult el.

Legalább is így állanak a dolgok az Új Nemzedék és Frauenfeld megvilágításában.

A hivatalos német álláspont már nem látja ilyen befejezettnek a dolgokat. Ezt a „hivatalos” álláspontot azonban külön meg kell világítani. A német kormány hivatalos szó-

csöve közli azokat a feltételeket, amelyek ellenében Németország gazdaságilag Magyarországgal együttműködik. Ez a „hivatalos” azonban nem Rosenberg-hivatalos, hanem „csak” — Hitler-hivatalos. Hitler, mint kormányelnök, akinek külügyminisztere a normális diplomáciai munkához szokott Neurath, — mint tegnapi számunkban is jelentettük, — nem támogatja hivatalosan ezt a tervezetet, amelyet, mint a nemzetiszocialista párt Führerje, a pártban belül „hivatalosan” támogat. Ez az oka aztán annak, hogy a „Germania”, amely az együttműködés feltételeit közli, egészen más hangot hallat, mint a nemzetiszocialista külügyi hivatal sajtóirodája, amely viszont a Göring-Rosenberg-feltételek beteljesüléséről beszél már.

A Germania által ismertetett pontokat a magyar képviselőházban ma Zsilinszky Endre ismertetette.

Az ismertetés nyomán nagy vihar keletkezett, mert, ha megállanának a Germania feltételei, úgy azokból az tűnik ki, hogy Hitler Németországa nagyon nagy árat követel azért, mert Magyarország terményfeleslegét megvenni hajlandó.

Mik a feltételek?

A német gazdasági együttműködésnek — a Germania szerint — Németország részéről három feltétele van:

1. Magyarország végérvényesen mondjon le Nyugatmagyarországról,
2. Magyarország a területén élő német nemzeti kisebbségeknek adjon teljes önkormányzatot,
3. Mondjon le Magyarországot visszavonhatatlanul a restaurációról.

Zsilinszky Endre a Germania cikkének ismertetése kapcsán megállapította, hogy Nyugatmagyarországot még Ausztriának sem voltak külön kikötései és ezenfelül leszögezte, hogy Németország többet követel kisebbségei részére, mint amennyit azok követelnek. Zsilinszky szerint ugyanis a német kisebbségek

nem is követelnek önkormányzatot.

Ami a restaurációról való lemondást illeti, — mondotta Zsilinszky, — ennek a feltételnek felvetődését Magyarország belügyeibe való beleavatkozásnak kell minősíteni és éppen ezért a feltételeknek ezt a pontját ő a magyarság nevében a legerélyesebben viszszautasítja.

Beszéde végén Zsilinszky gunyosan megállapítja, hogy a gazdasági együttműködés ellenében Németország igazán nem szabhatott volna nehezebb és teljesíthetlenebb feltételeket.

A Germania álláspontjával szemben azonban sokkal pozitívabb és jelentősebb Frauenfeld nyilatkozata, mert a Germania csak a hivatalos Németországot jelenti, míg Frauen-

feld a valódi hatalom birtokosait, Göringet és Rosenberget idézi.

A németek tehát megcsinálták a magyar-német ék szorosát és most azt várják, hogy abba Ausztria belehulljon.

FRANCIAORSZÁG AZ OSZTRÁK-MAGYAR MONARCHIA UTJÁN AKAR A ZSAKUTCABÓL KIMENEKÜLNI

Ezzel a német-magyar aknával szemben Páris és Róma természetesen védekezik. Már tegnap rámutattunk arra, hogy Daladier sem ellenzi már az osztrák-magyar monarchia feltámasztását és az a reménye, hogy ezen az úton a két államot visszaránthassa az európai nyugati politika attól, hogy ezek az államok a német fasizmus karjaiba zuhanjanak.

Daladiernak ezt a megoldási tervét, a melyet tegnap még csak az Echo de Paris előzgetta, ma a francia kormány felhivatalosa tárgyalja.

Tegnap az Echo de Paris előreküldötte Daladiert, hogy a fogadtatás hangulatából megállapíthassa, ki lehet-e ezzel a tervvel az utcára menni.

Ugy látszik, a fogadtatás kedvező volt és ezért ma már a „félhivatalos” útján robban az ellenakna.

A félhivatalos ezeket mondja:

— Franciaország változatlanul azon az állásponton áll, hogy ellene van minden Anschlusstervnek és inkább belenyugszik egy osztrák-magyar vámmuniós alakulatba. (Monarchiáról, vagy államszövetségről a félhivatalos még ma nem mer beszélni, csak „vámunióról.”) Megállapítja ugyanakkor a félhivatalos, hogy az osztrák-magyar „vámunió” tervét Mussolini is helyesli.

Szóval? Szóval teljes az egyetértés Olaszország és Franciaország között abban a kérdésben, hogy a német-magyar éket az osztrák-magyar monarchia felállításának aknájaival kell szerteszórni.

A Temps a hivatalos kormányálláspontot szívesen alátámasztja és a közhangulat elűkésztésére felfesti, még pedig a legsötétebb színekkel festi fel azt a perspektívát, amely az Anschluss megvalósulása esetén bekövetkeznék.

Franciaország — mondja a Temps — az ausztriai események miatt változatlanul ideges. A lap azon a véleményen van, hogy

ha Ausztriában a nemzetiszocialisták jutnának uralomra, ez nem jelentene kevesebbet, minthogy az Anschluss bekövetkezett. Ebben az esetben ugyanis Ausztria kancellárja, a nemzetiszocialista faj-teóriájának megfelelően nem lehetne más, mint Hitler és ezért Franciaországnak — mondja a lap — minden támogatást meg kell adnia ahhoz, hogy Dollfuss uralmon és hatalmon maradjon.

Az olasz követ ma másfél órát tárgyal Gömbössel

Az így előkészített francia—olasz ellentámadás tüzéségi előkészítésének lehet tekinteni azt a hírt, amely szerint

Colona, Olaszország budapesti kövele ma megjelent Gömbös Gyula magyar miniszterelnök előtt és vele másfél óra hosszat tárgyal.

Ezen a bizalmas jellegű tárgyaláson az olasz követ minden bizonnyal a francia—olasz tervet adta elő, amely szerint „felsőbb parancsra” Ausztriának és Magyarországnak a legrovidebb időn belül „pamunióra” kell lépni.

A hosszú tárgyalás részleteiről nem adtak hivatalos jelentést, tehát ma még nem lehet megállapítani, hogy Gömbös az osztrák—magyar monarchia feltámasztásának megoldásával megelégszik-e, vagy — továbbra is mereven kitart a hitleri megállapodás mellett.

Az olasz követ — csak ennyi bizonyos még, — valameny eredményt azért mégis elért, mert

a kihallgatás nyomán a Magyar Távirati Iroda azt jelenti, hogy: „az olasz követ audienciája után megerősítettnek látszanak azok a hírek, amelyek Gömbös mihamarabbi római utjára vannak forgalomban”.

Gömbös tehát nem volt elutasító és elmege Rómába, hogy ott tovább alkudjék.

Nem zárta le a vitát. És ez azt is jelenti, hogy Berlinben visszavonhatatlanul még nem kötelezte el magát.

KANYA ISMÉT AUSZTRIA FELE MOSOLYOG

És talán itt a magyarázata annak is, hogy Kánya Kálmán, magyar külügyminiszter ismét Ausztria felé mosolyog. Az osztrák—magyar viszonyról nyilatkozott hirtelen és váratlanul a magyar külügyminiszter, de meg kell állapítani, hogy ennek a nyilatkozatnak erősen „megrendelés” szaga van. Addig, amíg a végleges odaállítás kérdésében a végleges elkötelezés nem történt meg, nem szabad és nem lehet egyik felet sem hidegre állítani.

Körülbelül ezt jelenti a nyilatkozat, amely ma a Reichspostban, tehát tüntetően az osztrák kormány lapjában jelent meg és amely kihangsúlyozza, hogy

Gömbös Gyula berlini utja természetesen nem sem változtat a magyaroknak az osztrákokkal szemben érzett rokonszenvének.

Kánya meg van győződve, — mondja tovább a nyilatkozat, — hogy az osztrák—német elmégesedett viszony mielőbb megnyílna és a normális kapcsolatok felvétele után mindkét kormány hálás lesz Magyarországgal szemben, hogy az a nehéz időkben ilyen tartózkodó és korrekt magatartást tanúsított. Megjegyzik még Kánya, hogy Magyarország természetesen mai politikájában is azon igyekszik, hogy a nagyhatalmak iránt tanúsított jóérzését dokumentálja.

Kánya nyilatkozata hallatlanul érdekes. Kihangsúlyozza, hogy „tartózkodó és korrekt” politikát folytatott azokban az időkben, amikor (tehát éppen ma!) a németek és osztrákok közötti viszony feszült volt. Ezzel cáfolja azokat az elterjedt híreket, hogy a Gömbös-látogatás éle Ausztria ellen is irányult, amelyet Magyarország egy német—magyar szorosabb kapcsolat kedvéért cserébe hagyott volna.

Kányának ma már — az olasz közhelépés után — így kell beszélni.

A KISANTÁNT HALLANI SEM AKAR AZ OSZTRÁK—MAGYAR MONARCHIA FELELESZTÉSÉRŐL

Az olasz—francia együttes nagy erőlködése, amelyekkel Magyarországot el akarja téríteni a német orientáció mellől, hatalmas, váratlan nehézségekbe ütköztek. Az ellenálás — kisántánt.

A kisántántnak Londonban ülésező külügyminiszterei szerdán délután az új európai politika kérdéseinek megvitatására titkos ülésre ültek egybe.

Az ülés annyira zárt jellegű volt, hogy arra még szakértőket sem engedtek be, a titkárok sem lehettek jelen és így természetes, hogy erről a megbeszélésekről sajtóközlemények sem adtak ki.

A kisántánt, — mint a külügyminiszterek mai utazásából és nyilatkozataiból kiviláglik —

a francia—olasz tervet beszélte meg, a mely az Osztrák—Magyar Monarchiát akarja visszaállítani.

A megbeszélés eredményeként Jeftics és Benes hirtelen otthagyták Londont és Párisba utaztak, hogy ott Daladiéval személyesen tárgyaljanak és előadják kifogásaikat.

Titulescu egyedül maradt Londonban és most ott egyedül képviseli a kisántánt érdekeit.

Jeftics és Benes ma délután jennek meg

Daladier előtt és nagy feltűnést keltett, hogy e megbeszélésekre Suvoich olasz követ is meghívót kapott.

Ezzel a meghívással Daladier azt akarja dokumentálni, hogy Franciaország és Olaszország között most annyira szent a béke, hogy Franciaország ilyen bizalmas és komoly tárgyalást az olasz állam reprezentánsának jelenléte nélkül nem akar folytatni.

A kisántánt, — mint ma kiderül, — a legélesebben ellene áll annak az olasz—francia tervezetnek, hogy a magyar eltávolodás elenszereként életrekeltsék az osztrák—magyar monarchiát.

A kisántánt pégtelenül rosszalja, hogy Franciaország is helyesli ezt az eredetileg olasz álláspontot és Jeftics, meg Benes azért utaztak Párisba, hogy Daladiert más álláspontra bírják.

Ennek a tervnek a legélesebben Benes áll ellent és most Párisban mindenáron azt akarja keresztülvinni, hogy Daladier ne álljon a monarchia terve mellett.

Ide vonatkozólag a Daily Telegraph egészen szenzációs megállapításokat közöl. A lap leszegi, hogy ebben a kényes ügyben Franciaország mindenhez hozzájárul, csak ahhoz nem, hogy Németország és Ausztria egyesülése megtörténjék.

Ezzel szemben — mondja a Daily Telegraph — a kisántánt még az Anschlusshoz is hozzá-

járul, de az ellen, hogy az osztrák—magyar monarchiát visszaállítsák, hallani sem akar.

A Daily Telegraph szerint a kisántánt ebben a kérdésben semmi körülmények között sem fog engedni és el van határozva arra, hogy

amennyiben az olasz—francia terv szerinti Duna-Monarchia megalakulna — mozgósít. A kisántántnak a kibontakozást illetőleg más tervei vannak.

Szerinte a kérdést úgy kell megoldani, hogy:

Ausztria helyezze magát a nyugati államok védelme alá és deklarálja teljes semlegességét. Ha ez megtörténik, a kisántánt hajlandó azonnal a leglátványos értelemben vett dunai konföderációt megalósítani és abba természetesen Magyarországot és Ausztriát egyenlőjü tagállamként beveszi.

Ez az a nagy terv, amelynek kiverelkedéséért Jeftics és Benes Párisba utaztak és e pillanatban erről a kérdéstről tárgyal Párisban Daladier a kisántánt képviselőivel és — új szent szövetségével — Olaszországgal.

Izgalmas tárgyalás lehet.

Az új európai térkép kialakításának sorsdöntő kérdései szerepelnek most a műsorban. Ha megtörténik a kiegyenlítő megegyezés, Daladier Rómába utazik, hogy ott sietve és azonnal összeeskübbálják az új élethelehetőséget, amíg — nem késik.

Megindult a nyilatkozatáradat

Lapzártakor kapjuk a jelentést arról, hogy a tervezett európai átalakulás kérdésében ma milyen nyilatkozatok hangzottak el:

DOLFFUSS, AUSZTRIA KANCELLARJA

A Schwechat-i tornaünnepélyen beszélt és arra kérte az ifjúságot, hogy politikai ideáljaitól ne térjen el. Ő nap-nap mellett fenyegető levelek áradatát kapja, amelyben a legkülönbözőbb halálmenekkel rémitik, de e levelek ellenére is továbbra és változatlanul is kitart Ausztria önállósága mellett.

A LONDONI OLASZ KÖVET:

Arra a kérdésre, hogy mit szól Olaszország a monarchia visszaállításához a követ kijelentette, hogy ha szó lehetne a dunai monarchia kialakításáról, az csak a négyhatalmi direktóriumon belül volna elképzelhető, melynek szerződését azonban még nem írták alá.

A LONDONI CSEH KÖVET:

A magyar restaurációval kapcsolatban kijelenti, hogy a kormány Ottó királyságáról semmit sem tud. Sokan vannak a Duna-medencében, akik ilyen formában akarják a keleteurópai államok kérdését

állandóan napirenden tartani. Az angol lapok idevonatkozólag megjegyzik, hogy Ottó Zitára hallgat és az excsászárnő nagyon megmondott, nem engedi fiát a mai viszonyokba bele abba, hogy egy kalandos politika áldozata legyen. Egyébként is, amíg Magyarországon Gömbös van uralmon, restaurációról szó sem lehet.

GÖMBÖS GYULA

MAGYAR MINISZTERELNÖK:

A Hangya-szövetkezet mai közgyűlésén kifejtette, hogy a nemzeti összetartás és teremő munka azt követeli, hogy a nemzetet a falura építse ki. A falut eddig elhanyagolták és rabazoltságban tartották. Szerinte a szövetkezeteket központosítani kell és központilag kell irányítani az értékesítést. Ennek természetes velejárója, hogy a termelést is központilag kell szabályozni. A rártati magyaroknak ezt az irányváltást meg kell érteni, mert az ő idejük lejárt és csak a dolgozó magyarok számítanak.

Nem sikerült a két liberális-párt egyesítése

Bukarest, június 23.

Többbizben is megemlékeztünk már arról, hogy a két liberális párt egyesülési tárgyalásokat kezdett. A Miscarea, a Bratianu György vezérlete alatt álló liberális párt hivatalos lapja legutóbbi számában cáfolja az egyesülési tárgyalásokat. Ugyálszik tehát, hogy a két szembenálló csoport kibékítése ezúttal sem sikerült.

Milyen termés lesz Magyarországon

Budapest, június 23

Bár csak két hét múlva kezdődik Magyarország az aratás, a kormány máris kiadta a valószínűség számítás alapján megállapított termésjelentését.

Eszerint 21—22 millió mázsa búzára számíthat az idén, a tavalyi 18 és fél millió métermázsa szemben.

Rozsban nem várnak nagyobb termést, mint tavaly volt és azt hiszik a rozstermelés mennyisége 8 és fél millió mázsánál nem lesz több.

26

Jamási Áron

Ábel a Társadalomban

Blanka szembefordult velem, mint a macska, kinek a farkára lépnek.

— S mi közöd hozzá?

— Nekem semmi, sem ezeknek a virágoknak — feleltem.

Erre megnézte Blanka a virágokat ismét s láttam, hogy meggyult a szemiben valami.

— Mért emlegeted a virágokat? — kérdezte.

— Én nemcsak emlegetni akartam, hanem magának adni — mondtam lehajtott fejjel, mire a válasz az volt, hogy Blanka mind felkapkodta a virágokat s szónélkül bevitt a házba. Ahogy utánanéztam, olyan közfürge volt és gerlés így a virágokkal, mintha völgegynt és borzos elfutót még csak nem is látott volna soha.

A kezemet a szívemre tettem, egy tavaszt sóhajtottam, aztán elvégeztem a félbemaradt folyamatot is, hogy egészen gondtalanul érezhessem magamot.

Ugy is éreztem egész nap.

Garmada ur csak estefelé kelt fel, akkor elment a városba s amikor visszajött vacsora után jóval, úgy rendelkezett, hogy az ő szobájában vessenek nekem ágat. Volt ott egy széles dívány s Blanka azt el is készítette szépen. Lefekvés előtt azonban titokzatosan odasugta nekem:

— Aztán vigyázz magadra.

Garmada ur ott ült egy bőrszékben s újságot olvasott. Amikor a végére ért, így szólott hozzám:

— Na, vetközzél le s feküdj le!

Szégylelő voltam én máskor is, de most aztán úgy erőtt vettem rajtam a szemérmesség, hogy csak felálltam s egy kicsi helyen szorongottam s tán még kapingáltam volna is, ha lehetett volna.

— Na, mi lesz?! — sürgetett Garmada ur.

— Igennagy a világosság — mondtam.

Erre nevetni kezdett, majd felállt és tréfásan belétesztett az ágyba. Aztán eloltotta a lámpát és így szólott:

— Na, most levethetnéd, szűz leány.

Mindaketten lefeküdtünk, de én úgy megfogadtam a Blanka szavát, hogy hajnalodott s én még nem aludtam volt egy szikrát sem. Csak a képzelődések és a gondolatok burjánzottak a csendes éjszakában s úgy bönöttek hajnalig az agyamat, hogy füvesebb volt az, mint odakünn az udvar. Végre azonban mégis elaludtam valahogy, de az álom is háborús lehetett, mert amikor felébredtem, a takaró a földön volt s én félíg csőren a világosságnak kitéve. Garmada ur már ott ült felöltözve a bőrszékben s füstölt, mint egy törökbasa s közben engemet nézhetett, úgy vettem észre. Emiatt erősen elszégyelltem magamot s hamar bétakaróztam, ahogy lehetett.

— Tán szerelmes vagy, Ábel? — kérdezte tőlem.

Megijedtem, hogy tudomása lett a Blankás-dologról s hogy kivegyek valamit belőle, így szólott:

— Ilyen jó élet mellett nem volna csoda. Hát miből gondolja, hogy szerelmes vagyok?

— Én csak úgy gondoltam — mondta nevetve Garmada ur, aztán felállt s miclőtt kiment volna, még így szólott:

— Hamar kelj fel, mert ebéd után utazunk el.

S úgy is lett, ahogy mondta: ebéd után a foghúzó szerszámokat a táskába raktuk s elmentünk ki az állomásra. Ott felültünk egy hosszú vonatra, amelyről nem is tudtam, hogy merrefelé megy. Egy óra múlva már úgy benne voltunk a munkában, hogy három embert három rossz fogtól szabadítottunk meg. A keresetét késő éjjel folytattuk s akkor egy kisebb városban kiszálltunk s elmentünk egy sárgafalu vendégfogadóba, ahol vacsoráztunk urason s azután lefeküdtünk. A szobában olyan régi volt minden, mintha nem mi feküdtünk volna benne, hanem nagyapánk. Régi volt a szag is és a huzort az, amelyre csak rá kellett nézni s már úgy recsegett, mintha a nyavaja törte volna. Garmada ur az ágyba s én a di-

ványra kerültem s amikor a lámpát eloltottuk, olyan setétség borult reánk, hogy a sirboltban olyan bizonyoson nincs. Mivel azonban fáradt voltam s a vacsora mellé bort is ittam volt jócskán, hamar elaludtam. De az ember sohasem tudja, hogy mire aluszik el. Így jártam én is, mert egyszer csak arra eszméltem fel, hogy nem a díványon fekszem, hanem valami csihán-bokorban.

— Nagyságos ur! — kiáltottam.

Garmada ur felugrott az ágyból és a lámpát hamar meggyújtotta.

— Mi az, Ábel? — kérdezte.

Felültem s hát mégis a díványon vagyok.

— Bocsanat, tévedtem... szóltam csendesen, de Garmada ur akkor már ott volt mellettem s valamit látott, borzongva visszalépett s azt mondta:

— Tévedtél a fenét, hiszen egy hadsereg van rajtad!

Magamra néztem s hát csakugyan anynyi lapos bogár van rajtam, hogy irtózat! Sikoltottam egyet s már nem a díványon voltam, hanem a szoba közepén. S ahogy tudtam, söpörni kezdtem le magamról a lapos bogarakat és odaállott Garmada ur is és szintén söpörni kezdte. Így hirtelen gondolatlanul odaadtam a kalapomot neki s így szólott:

— Pallja ezzel, ahogy csak tudja!

Garmada ur nem kapott a kalapos tervem, hanem egy pillanat alatt úgy lehuza rólm az inget s a gatyát, hogy mire észrevettem, már úgy állottam a szoba közepén, mint egy angyal. S ő már térdelt előttem s irtotta rólam az oda nem valókat, de nem irtózott valami erősen, mert közben még helytelenkedni is kedve kekedett.

— Jól van, már egy sincs! — mondtam neki, amikor ezt észrevettem s hamar magamrakaptam a nadrágot s megtudtam azt is, hogy a támadók poloskák voltak.

— Gyere az ágyba, ott nincsen — mondta Garmada ur, mire én nemcsak a poloskáktól kezdtem félni, hanem tőle is.

— Én ma itt vízszintes helyzetbe nem kerülök — feleltem, aztán felöltöztem s leültem az asztal mellé.

— S ott mit csinálsz reggelig? — kérdezte Garmada ur.

(Folutatása következik)

Csak Titulescu marad Londonban,

többi román delegátus visszatér Bukarestbe

Bukarest, június 23.

A londoni konferencián Romániát ezen a héten csak Titulescu fogja képviselni. A többi delegátusok még a hét folyamán visszatérnek Bukarestbe.

Nagyon okosan. Kár minden lejárt, még oda Titulescu is.

Még mindig nem enyhült az orosz-japán feszültség

London, június 23.

Az orosz-japán feszült viszony frontjáról az utóbbi napokban alig kapunk híreket. Már-már olybá tűnik, hogy a feszültség valamennyire megnyihlott és Japán e pillanatban nem gondol már arra, hogy diadalmas kínai előnyomulása megkiesztése és betetőzése címén orosz területek felé is orientálódjék.

E feltevésekkel szemben áll az a mai haribini jelentés, amely szerint Oroszország a Mandsuko határon, Barabask közelében nagy hadgyakorlatot rendez. Érdekes a jelentésnek kiegészítő része is, amely elmondja, hogy a szovjet hatóságok hadgyakorlatok színhelyéről Szibériába áthelyezik mindazokat az elemeket, amelyek megbízhatatlannak tartanak és akik elől a hadgyakorlatokat nem akarják lefolytatni.

A nagy orosz hadgyakorlatok nagyon természetesen idegesítik a japán hadvezetőséget, amely most fokozottabban figyel a mandzsui határ felé.

A rablógyilkos bukaresti ügyvéd ügyének tárgyalását a bíróság elhalasztotta

Bukarest, június 23.

Szerdán kezdette meg a bukaresti esküdtszék Nicolaescu Virgil ügyvéd keltos gyilkossági perének tárgyalását. Emlékeztetes, hogy mintegy esztendővel ezelőtt Bukarestben, a Militari-utcában a fiatal ügyvéd meggyilkolta feleségét és ennek nagynénjét, egy bordélyosnőt, aki évek óta rengeteg milliót harácsolott össze.

A tárgyalás elején a vádott ügyvédjei elhalasztó indítványt tettek, mert több nagyon fontos tanu nem jelent meg, ezenkívül az esküdtek névsora sincsen helyesen összeállítva. A bíróság azonban elutasítja a védők kifogásait és a tárgyalás megtartása mellett döntött, mire az egyik védő, Toma Dragu, Bukarest egyik legnevesebb kriminalistája, izgatottan vette alapját és azzal, hogy ilyen körülmények között lehetetlenség a védelem, elhagyta a tárgyalási termet.

Nicolaescu védelmét így egyedül Radu Rosetti, a bukaresti ügyvédi kamara elnöke, látja el, aki társa távozását követően bejelentette, hogy egyedül nem képes a védelmet ellátni és ezért halasztást kért. Ezt a halasztást rövid terminusra a bíróság engedélyezte.

Felmentették a Lovrini Népbank igazgatóit

Temesvár, június 23.

A temesvári törvényszék csütörtökön elítélte a Lovrini Népbank igazgatósága ellen folyamatban levő pert, amelyben eginkább dr. Reitter Imre sváb szenátor és családja van érdekelve.

Először dr. Bonner Rudolf ügyvédet hallgatták ki, aki tanúi minőségében azt vallotta, hogy az igazgatóság hallatlanul önzelmű volt, mert a 2 millió lej alapjával rendelkező bank után egyedül Reitter malma részére 8 millió lejes költséget adtak. Amikor a malom fizetését elutasított, egyedül ezen az üzleten 4 millió lejt vesztettek.

Több más tanu kihallgatása után kihírták az ítéletet, amely a hűtlen kezelés vádjával az összes vádlottakat felmentette. Atanasiu főügyész felebbezett.

Nem lesz gabonamonopólium, csak állami intervenció

A legfőbb gazdasági bizottság Vajda miniszterelnök vezetésével tárgyalta a gabona ármentési tervét

Havonta állapítják meg az árminimumot, amelyen a kincstár vásárolni fog

A pénzügyi rész is megoldható

Bukarest, június 23.

Szerdán délután a kormány legfőbb gazdasági bizottsága Vajda Sándor miniszterelnöknek, mint kereskedelmi miniszternek elnökletével ülést tartott. Az ülésen részt vettek a kormány összes Bukarestben tartózkodó tagjai, ami a fontos értekezletnek kibővített minisztertanács jellegűt adott. A résztvevők névsora a következő: Vajda, Mironescu, Popovici Mihály, Mito, Samsonovici tábornok, Gusti, Voicu Nitescu, Sauciu Săveanu, Tilea, Gafencu, Ghelmegeanu, Petre Andrei és Cesar Popescu, a kereskedelmi minisztérium vezértárosa.

Az egész ülést, amely négy és fél óra hosszat tartott, a gabonaneműk értékesítésének problémája töltötte be.

Vajda megnyitó beszéde

Elsőnek Vajda Sándor szólalt fel, aki nagy vonásokban ismertette a gazdasági helyzetet s leszögezte, hogy a kormány összes tagjai egyetértéssel abban, hogy a gabonaneműeknek és főképpen a búzának várható katasztrófális áresése miatt a kormánynak közbe kell lépnie.

Ennek a közbelépésnek mindenáron meg kell történnie, még akkor is, ha az állam részéről új, jelentős anyagi áldozatokat követelne is s nem is vezetne a kívánt összes eredményekre.

Ha az állami közbelépés, fejtegette tovább a miniszterelnök, egyéb eredményt nem mutathatna fel, csupán azt, hogy a pénzforgalom kissé megszaporodik majd s hogy az oly nyugtalan lelkek lecsillapulnak, az állami intervenciónak még ez esetben is meg kell történnie s a hozandó áldozatok még így ki fognak fizelődni.

Miután a miniszterelnök fejtegetését mindenki helyben hagyta s így leszögeződött az az alaptétel, hogy a közbelépésnek mindenképpen be kell következnie, rátertek a részletek tárgyalására.

NEM LESZ MONOPOLIUM

A bizottság eleve leszögezte azt, hogy a gabonakereskedelemben vonatkozó teljes vagy részleges állami monopólium terve ezer és egy okból nem mutatható ki kívánatosnak. Maga Mirto is, aki részt vett a gabonaneműk értékesítéséről legnagyobb súlyt fektető sarlócsoporthoz tartozó konferenciáján,

a monopol ellen nyilatkozott meg. Az egyedárusítás lehetőségét tehát azonnal törölték a megvitatandó kérdések közül.

Ilyenképpen azután csakis a második lehetőség került megvitatásra, mégpedig az, hogy

az állam gazdasági szervezetet építsen ki a gabonaneműk, s elsősorban a buza felvásárlására.

Ez a vásárlás havonként megállapítandó minimális áron történne.

A vásárlási műveleteket a buza megvételével kezdik s majd később, a mutatózó szükséghez képest fognak dönteni afelől, hogy megkezdjék-e a többi gabonatermének vásárlását is.

Az állami vásárlás a kormány egységes véleménye szerint feltétlenül a buzaár emelkedésére fog vezetni.

A PÉNZÜGYI RÉSZ

Mironescu, Voicu Nitescu és Ioanicescu miniszterek hosszasan fejtegették azt, milyen eszközökkel lehetne a tervezett akciót eredményesen lebonyolítani.

A vásárlások finanszírozását úgy fogják megoldani, hogy a Mezőgazdasági Jelzálog Hitelintézetnél 700 millió lejes összeget szabadítanak fel, amire vonatkozólag Madgearu pénzügyminiszter már meg is kezdte külföldön a tárgyalásokat. ezenfelül különböző költségvetési alapokkal és a hadsereg gabonavásárlási céljait szolgáló összeggel is lehetővé te-

szik az állam intervenciók szerepét.

Miután a szövetkezetek és a mezőgazdasági kamarák támogatására is számítani lehet, a rendelkezésre álló pénzek elégségesnek mutatkoznak a nagyarányú akció beindítására.

A HIVATALOS KOMMUNIKÉ

A tárgyalások bevégeztével a sajtó számára a következő hivatalos közleményt adták ki:

„A kormány gazdasági bizottsága a

gabonaneműk és különösen az új buza-termés értékesítésének problémájával foglalkozott.

Voicu Nitescu miniszternek az új termésre és ennek értékesítésére vonatkozó fejtegetései után a gazdasági bizottság meghallgatta Mironescu, Mirto és Ghelmegeanu miniszterek javaslatait a mezőgazdák részére méltányos buzaár biztosítására vonatkozólag.

Az értekezlet csütörtökön délután folytatódik.”

Parasztzavargás tört ki Lengyelországban

Varsó, június 23.

Közép-Galiciában parasztzavargások törték ki.

A parasztok néhány uradalomban megdézsmáltak az erdőket és kifosztották az apróbb falusi üzleteket.

Több helyen összeütközésre is sor került, melynek során

kilenc parasztot agyonlőttek.

A lázadók kövel támadtak és a kődobások hat rendőrt súlyosan megsebesítettek, akik közül az egyik ma meghalt.

Nem politikáért, hanem irodalomért...

Orendi Viktor cáfolata

Temesvár, június 23.

Megírtuk, hogy Orendi Homenau Viktor sváb újságíró, aki memorandumot nyújtott át Titulescu-nak leszögezve, hogy a sváboknak a magyar világban rossz dolguk volt, míg most helyzetük jó, 10 ezer lejt kapott a „kielbbségek közötti kulturális propaganda” fejében a temesi megyei prefekturától.

Orendi most rektifikációt küldött be az egyik temesvári lapnak közölve, hogy a szóbanforgó 10 ezer lejt nem politikai, hanem szépirodalmi szolgálatok-

ért kapta,

ugyanis Eminescu költeményeit németre fordította. A könyv 12 ezer lejtébe került, természetesen tehát, hogy különböző közintézményeket kért fel támogatásra, így a megyei iskolaszékek is, amely ugyan csak most utalta ki, de még a revíziós gyűlés előtt — amelynek Orendi egyik szónoka volt — megszavazta a 10 ezer lejt. Tiltakozik azon vaj ellen, hogy a pénzt politikai szolgálatokért kapta, hiszen a kiutaló hatóság sem politikai hatóság.

Angol tőke bekapcsolásával rövidesen felállítják a temesvári husfeldolgozó gyárat

Temesvár, június 23.

Foglalkoztunk már a Temesváron felállítandó husfeldolgozó-gyár kérdésével. Mint ismeretes, egy angol husipari cég hajlandó lenne az üzletbe beletársulni olyképpen, hogy a temesvári gyárat 25 millió lejes alaptőkével állítsák fel, amiből 51 százaléket Temesvár városa, a mezőgazdasági kamara és néhány magános, 49 százaléket pedig az angolok jegyeznének le.

Ebbe az ügybe igen érdekesen kapcsolódott bele Stan Vidrighin, a CFR volt vezérigazgatója. Először a felesége nevén

álló és a vágóhid mellett elterülő telkét ajánlotta fel a gyár céljaira, de mivel a kért ár igen borsos volt, az ajánlatot visszautasították.

Később a városnak és a többi érdekelteknek azt az ajánlatot tette, hogy mint szakértő hajlandó volna a husfeldolgozó gyárat Hollandiában tanulmányozni, ha költségre 80 ezer lejt adnának neki. A város ezt az ajánlatot sem fogadta el, hanem dr. Nagelt, a vágóhid igazgatóját küldötte ki 10 ezer lejes költséggel Szegedre, ahol szintén működik egy kitűnő husfeldolgozó gyár, a szükséges tanulmányozás megejtésére.

Menjünk

SZINAJÁBA

MÁTÓL KEZDVE

A KASZINÓ ÁLLANDÓAN NYITVA.

Mindenféle szórakozások: Színház, hangosmozi, tánc.

VILÁGPOLITIKA

Mi lesz Spanyolországból?

Irt: LIGETI ERNŐ

A spanyol forradalom, amely elűzte Alfonz királyt és a sok évszázados királyságból köztársaságot csinált, hogy a polgári demokrácia uralmát sikeresebben vigye diadalra, az ország eleven erejét lenyűgöző diktatúrák után, mind a mai napig — dacára annak, hogy a jelenlegi koalíciós kormány el van telve a legösszetettebb jóakaratokkal — nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. Ezt látjuk azokból az összeesküvésekből, puccskísérletekből, zendülésekből, amelyek Spanyolország különböző területein nap-nap után megismétlődnek. Hiába, Spanyolországban is győzött a forradalom logikája, az tudniillik, hogy nem lehet, vagy legalább is igen nehéz megállni a közepeten és a barlangjából szabadon bocsátott szelek, vagy szélsőséges jobb, vagy a szélsőséges baloldalra sodorják a nyugalmból kizökkentett ország lakosságát.

Ilja Ehrenburg, az ismert orosz író nemrégiben könyvet írt a mai Spanyolországról, a mely *Spanien Heute* címmel németül is megjelent. Ehrenburg, aki marxista, úgy találja, hogy az új spanyol köztársasági rezsim éppen olyan távol áll a szociális kérdések megoldásától, mint a királyság alatti kormányzatok. A spanyol burzsoázia álarcot cserélt, de most is kiuzorázó attitűddel áll a negyedik renddel szemben, mint hajdanán. Ugyanakkor a jobboldali írók felháborodással állapítják meg, hogy a spanyol lakosságot jobb meggyőződés ellenére, egyházellenes tüntetésekre kényszerítik, hagyományait lábbal tiporják és elaltatják benne a nemzeti gondolatot, nem is szólva arról, hogy az új rezsim opportunitásánál fogva igen alkalmas klikkek és anyagi szempontoktól vezetett politikai pártok egyéni helyzete megsemmisítődött.

A spanyol elégedetlenkedők közé most beáll Spanyolország nagy tanítómestere, Miguel de Unamuno, akinek a les Editions Rieder most adta ki *Avant el après la Revolution* címen összefoglalt értekezéseit. Unamuno számkivetettje volt a régi Spanyolországban és emigrációba szorultva Blasco Ibañezel, a híres regényíróval, legmarkánsabb ellenzője volt Alfonz királynak. Amikor az emigráció eszméi győztek és Unamunot diadalmenetben vitték vissza Salamancába, hogy ismét elfoglalja katedráját, — volt egy időpont, amikor Unamuno akár köztársasági elnök is lehetett volna. — az ősz filozófus maga is joggal beleragadt a katedrába az illuzióba, hogy most már másképpen lesz Spanyolországban. Spanyolországban valóban minden másképpen van, de nem úgy, ahogyan Unamuno gondolta. Unamuno rezignáltan állapítja meg, hogy a mai Spanyolország megfeleltetett hivatásról: folytatni kell *Spanyolország történelmét, restaurálni a multat, hitet hordozni önmagában, hogy Spanyolország találja meg a helyét Európában népei között. A mai Spanyolország hitetlen nem vallásos. És, mert nem hisz, nem is küzd messzeszűrt eszmékért. A spanyol nemzet még ma sem tudta levetkőztetni sajátos hitét és nem tud felemelkedni a gondolkodás ama szférájába, ahol az eszmények születnek. A spanyol templomok, az inkvizíció szellemét reinkarnálják, a klerikálisztikus hite pedig elfelejtik, hogy a hit élő kollektív tartalom, nem pedig megmerevedett formálmusz. „Az első forradalmár a mi legendánk első katasztrófális embere — írja Unamuno, utalva arra a tragikus életérzésre, amely szerint a spanyol lélek alkatelemeit kiteszi — Kain, akinek törzse, mint mondják, építette az első várost. Kain nem tett mást, mint megbosszulta a végzetét. És számunkra örökségbe hagyta a „kainizmust“. Ebből a kainizmusból táplálkoznak a mi közéletünknek hamis katasztrófális szenvedélyei. „*

Egy másik spanyol író, Gimer Caballero nemrégiben *Spanyolország génusza* címen érdekes könyvet jelentetett meg, amelynek célja megállapítani és megindokolni a spanyol fasizmust. Az általa képviselt eszméi az egyik az azoknak a gondolatoknak, amelyek ma a küzködő spanyol szellemiséget foglalkoztatják. Caballero fasizmusa azonban katolikus alászínezésű és szemben az olasz fasizmussal, saját fasizmusát „keresztény fasizmus“-nak nevezi. Ami Caballero álláspontját, a germánizmus ujjászűlésével szembeni, nyomatékosság hangsúlyozza, hogy ezt a germán fermentumot csak azzal a feltétellel használhatja, ha az egy fajon felülemelkedni tudó vallás szolgálatában áll. Seregszemléltartva a jelenlegi pártokon világnézeten, Caballero megállapítja, hogy a század jobboldali orientáltjai basztard-lekkek, nemző erő nélkül, hogy egy császárt és egy istent, egy katolikus impériumot létrehozzanak. A jobboldaliak tulajdonképpen egy hamis, alapjában keresztényellenes Rómára támaszkodnak, egy Rómára, amely inkább Mekka és neve: obseurantizmus. Ami a baloldali basztardizmust illeti, Caballero elisme-

Benczel Béla riportja:

A nyári Marosvásárhely,

ahol szent a politikai béke, dühöng a gazdasági krízis és a „sajtó“ vigyáz a jó erkölcsökre

Marosvásárhely, június 23.

Maga a város, a „székely főváros“, a hogy nevezni szokták, nem sokat változott. Az utcák, amelyeket a földgázcsövek lefektetése alkalmából feltúrtak, még mindig ontják magukból a port, a flekken és a vargabéles, a marosvásárhelyiek unalomig elcsépelet nemzeti eledelei, most is láthatók a kellemes nyári kerthe-lyiségekben, a strand már megnyitott és „horribile dictu“ a félig felépített és tíz éve abbahagyott görögkeleti katedrális továbbépítése is nemsokára megkezdődik. A millió tehát nem változott, csak az emberek.

Mert hosszas, évekig tartó belháborúság után, mint ahogy arról a napisajtó részletesen megemlékezett, végre a meghon-tott marosvásárhelyi magyar egységei ismét sikerült helyreállítani.

Nehéz dió volt, mondták azok, akik a magyar béke kovácsolásán már régen tevékenykedtek.

Most, hogy a béke utolsó aktusain is tustestünk, amikor a mindent megbocsátó békeszimbólum ott lebeg a marosvásárhelyi magyarság feje felett, méltán tűzhetünk néhány kommentárt ehhez az ügyhöz.

Meg kell állapítanunk elsősorban azt, hogy az első háború idejében, a két kisebbségi magyar párt közötti első nagy összecsapásokban, amelyeket mindenki meglepetéssel nézett végig, nem sok engedékenységet tapasztaltunk egyik párt részéről sem.

Hiszen tudjuk, ismerjük a pártvezetőségek egyéni meggyőződéseit és pardont nem tűrő meglátásait, amelyeket mindkét párt részéről a legmeggyőzőbb dokumentumokkal, bizonyítékokkal igyekeztek elfogadhatókká tenni, tudjuk, sajnos, tapasztaltuk, hogy minden párt életében vannak egyéni hiúságokból eredő kisebb-csetepaték, hangsúlyozzuk, mindezzel tisztában vagyunk, de csodálkozunk, hogy eddig egyik hadakozó párt vezetősége sem emelkedett felül ezeken a kicsinyes akadályokon és nem talált egy olyan, mindkét részről elfogadható platformot, amelyen meg lehetett volna, közmegeledésre maradni.

Az ifjúságnak, a marosvásárhelyi ifjúsági tagozatnak (külön elismerés jár ki ezért nekik) kellett belátnia azt, hogy ez nem mehet így tovább. Egy magyar-többségű városban, nem lehet pártokra feloszolva kisebbségi magyar politikát csinálni, két szemszögből a városi magyar polgárság bajait látni és azokra orvoslást kérni.

És a béke létrejött. Legyünk őszinték, éppen a legjobb időben. A magyar párt országos kongresszusa küszöbön van. Az országos magyar párti népgyűlés főpróbája Udvarhelyen már lezajlott. Mondhatjuk, kifogástalanul. Kíváncsok, hogy a marosvásárhelyi premiernek is sikere legyen.

Bár a párt jobboldali ellenzéke erősen készülődik a nagy színházi előadásra, a mely stilszerűen egy marosvásárhelyi színházteremben fog lezajlani.

ri, hogy Azana kormánya katolikus, de ez a katolicizmus a hamis Róma katolicizmusa, amely „kitalálta“ a modernet és ennek székhelye miután sokáig Franciaországban és Angliában volt, most Genfbe került át. Genf, a modernnek autentikus Bizánca, a modernnek autentikus hamis Rómája. Genf a burzsoázia Rómája! A demokrácia Rómája? De mi az a genfi demokrácia? Ez a basztard Róma, a középkor városában nőtt meg, polgári és közönséges. Ez a basztard Róma, amely nem tudta elviselni, hogy a császár és Isten, hogy ezek az isteni hatalmak irányítják a világ-történelmet és egy szép napon levágta a fejeket, voltairealizmussal és társadalmi szétbontó eszközökkel. Renaissance, reformáció, francia revolúció ez a három R. R. R. vitte keresztül módszeresen romboló munkáját és a három R. R. R.-nak szeretett fia, Napoleon, csaknem mindent visszacsinált, amikor Rómába ment, hogy a pápa, a „gyűlölt“ pápa áldását ráadja. Genf új pótmithoszokat talált ki: a szocializmust, a humanitárizmust

Előreláthatólag oltárra van kútatás.

És ebben a feszült atmoszférában, ebben az izgatott színházi hangulatban, nagyon jól jön a magyar pártnak a marosvásárhelyi magyar béke. Hiszen nehéz lett volna a vidéki delegátusok (akik között, mint halljuk, már is disszonancia van) klakkjára, tapsviharaira számítani csupán és kellemetlen momentum lett volna a marosvásárhelyi ellenzék felszólalása.

Ez a veszély elmúlt. A marosvásár-

Felekezeti békét is!

Ha már politikai békéről van szó, beszéljünk a felekezeti békéről is — amely, utólag ezt is méltán megálapíthatjuk, — szintén veszélyben volt Marosvásárhelyen.

A felekezeti háború, amely tényleg majdnem komoly formákat öltött egészen groteszk indokokon alapult.

Egy dilettáns, kedves ugyan, de sem társadalmi, sem művészeti szempontból nem nagy jelentőségű műkedvelőelőadás állott a felekezeti „villongás“ központjában, amely körül hatalmas hullámok csaptak fel. Egy exponált felekezeti intézmény egyik vezetője, nyilvános helyen, egy gyűlésen szerencsétlen, utóbb igen megbánt elszólással fejezte ki rosszaló

Üresek a nyilvános helyiségek

A románság katonai és polgári kaszínókba tömörült, a magyarságnak szintén van kaszinóhelyisége, utóbb a zsidóság is kellemes nyári klubhelyiségben szórakozik egymás között és eközben a nyilvános helyiségek tátonganak az ürességtől. Marosvásárhely egyetlen kávéházában zene nincsen, már este kilenckor sötét helyiségek fogadják a néha-néha bevetődő csodálkozó idegen vendéget.

Mindez a béke legnagyobb dicsőségére.

Mialatt politikailag és felekezetiileg békében él Marosvásárhely polgársága, erkölcsileg állítólag egy marosvásárhelyi „sajtóorganum“ szerint nagy válságban van.

Temesvári példára, a marosvásárhelyi sajtódsungel (ez külön fejezetet érdemelne) egyik „kiváló“ heti organuma feltűnésteltető „erkölcsnapló“ közlésébe kezdett.

A „purifikáló“ cikksorozat első közleményében mutatót kaptunk a marosvásárhelyi állítólagos „erkölcsi fertő“ mélységeiből, amelyekből a cikliró tőkét akart kovácsolni.

Már az első cikkben számos esetet vonultat fel a cikliró olyan szabályosan körülírva, hogy lehetetlen volt nem ráismerni az egyes személyekre, akiknek szörnyű nagy és a polgári moralba ütköző bűneik voltak.

Nem akarom az olvasó érdeklődését felcsigánzni, inkább röviden elmondom,

helyi „disszidens“ magvar blokk vezetője, élén az ősz politikussal, dr. Bernády Györggyel, már a napokban kimondja a feloszlást, már a napokban részt vesz a magyar párt előkészítő ülésén és ilyen formán már valószínűleg magyarpárti te- norban fog felszólalni az országos kongresszuson is.

A békén pedig — reméljük — „marosvásárhelyi magyar polgárság“ fog leg többet nyerni... Hiszen ez volt a köz- cél.

véleményét erről a műkedvelő előadásról, amely egy másik felekezet szivügye volt és ebből a kiszolgáltatott ügyből, éppen azért, mert egy kisvárosban nagyon szeretnek pletykálni, majdnem szakadásra hitleri bojkottra került a sor a két felekezet között. Szerencse, hogy idejében észbekaptak az illetékesek, deputációkkal, hűségnyilatkozatokkal békítgették egymást, mire a háború fellegei elvonultak, a műkedvelő előadást nagy sikerrel és demonstratív megjelenéssel megtartották és ma már ismét a legpéldásabb egyetértés uralkodik a marosvásárhelyi vallásfelekezetek között.

Talán ennek az általános „békének“ tulajdonítható az, hogy a marosvásárhelyi nyilvános helyiségek teljesen agonizálnak

hogy „horribile dictu“, arról volt szó, hogy X. asszonnyal sokat lehet látni Y. urat, meg, hogy Z. urleányok udvaroltnak maguknak, hogy ne is beszéljünk arról az erkölcselen zsertről, amikor A urleány csónakázni ment B. urral.

A kisváros természetesen rögtön felrobbant. Mindenki összedugta a fejét és találgatta a személyeket, a lapot (a magakorlátolt példányszámában) órák alatt elkapkodták és később ázsíval vették át azon a napon, hiába tiltózta Hitler a zsidókat, hiába volt ismét nem tudom hányadszor bukófében a kormány és hiába redukálták a köztisztviselők fizetéseket, a proletárviskóktól a kapitalista palotákig ez volt a pletykák csemegéje.

Ez volt a szenzáció és mindenki rettegéssel várta a cikksorozat folytatását.

Hiába várták. Illetékes helyeken értékelték le legelőször a cikksorozat magas „irodalmi“ nivóját és felszólították a lap „főszerkesztőjét“, hogy cikksorozatát sürgősen fejezze be. A lap pedig következő számában bejelentette, hogy felsőbb presszióra és nem „elv“ okokból vette le a műsoráról a purifikációs kampányt és így könyvalakban fogja megjelentetni leleplezéseit.

Előreláthatólag nagyobb sikere lesz, mint a legdivatosabb regénynek.

És a kisváros tovább alszik, de ilyen- mire még felébred...

Benczel Béla

Balbo a fasiszta jelvényt kalapjára szőve hamarabb volt még Németországban is, — csekély különbség kerek négyszáz esztendő. Egyszóval Caballeronak olyan Spanyolországra van szüksége, amely visszaállítja a spanyol imperializmus hagyományait, az Etorialt és Lepantot, Spanyolország diadalát nyugat és Spanyolország diadalát kelet felé.

És most visszalapozunk Unamuno könyvében, aki szintén egy hagyományokon nyugvó Spanyolország feltámasztásán elmélkedik. Említett könyvének egyik fejezete a kezdő fasizmusról szól. Fasizmus? Dibat, talán kerülhetetlen járvány. De hogy a vallásra támaszkodjék? Nem, a vallásnak a történelmi pillanatokból kell táplálkoznia, ebből az igaz örök momentumból, a multból át a jelenbe. Spanyolország történelmi pillanat a jelen mára, hogy liberális és demokrata forradalmat éljen át. De ezek a divatos modernizmusok? Gyerekek játéka, akik katonaságot melnek.

Bécs mellett egy magyar rendszámú autó belerohant a menetelő osztrák katonák közé

Bécs, június 23.

Szerda délután, Bécs közepén, az országúton egy autó, amely az osztrák fővárosból Magyarország felé robogott, belerohant az uttesten menetelő Heimwehr csapatba. Egy heimehrista halva maradt az autó kerekei alatt.

Az első jelentések szerint az autó magyar rendszámot viselt.

A letartóztatott sofőr és az autó utasainak a nevét egyelőre nem adta ki a rendőrség.

300 ezer lejes kártérítési pör egy rosszul plombált fog miatt

Marosvásárhely, június 23.

Krausz Jolán szászrégeni üzletlajdonosnő érdekes feljelentést tett a marosvásárhelyi ügyészségen egy szászrégeni fogorvos ellen, akinél 1932 elején fogát plombáltatta. Kezelés után a páciens megdöbbenve vette észre, hogy félarca dagadt s elviselhetetlen fájdalmakat érzett. Először csak utóhatásra gondolt, később azonban annyira fokozódtak a fájdalmak, hogy egy másik fogorvost keresett fel, aki le is csapolta a gennyedést. A fogorvos ugyanakkor azt is észrevette, hogy páciense foghúsában idegen anyag van, amit a Röntgen-vizsgálat is igazolt. Az asszonyt megoperálták.

Foghúsából, négy centiméternyire a plombált fog fölött, egy fogorvosi fűrészletű darabja került elő.

Az üzletlajdonosnő 300 ezer lej kártérítést követel a fogorvostól, aki ellen bünvádi feljelentést is tett.

Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűviz szabaddá teszi a vérkeringést és emeli a gondolkodó- és munkaképességet. Beható kórházi kísérletek folyamán bizonyult, hogy a Ferenc József viz szellemi munkásoknál, neurasténia embereknél és betegeskedő asszonyoknál rendkívül jótékony hatású gyomor- és béltisztító szer. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Marosvásárhelyen most tárgyalják a népszámlálási sajtópereket

Marosvásárhely, június 23.

A marosvásárhelyi törvényszék csütörtökön megkezdte Sebestyén László, Sebestyén Miklós, Morvai Zoltán, Kovács Elek ottani lapszerkesztők sajtópereinek a tárgyalását. A hírlapírók 1930-ban nagy cikkekben számoltak be az annakidején folyó népszámlálás biztosainak az atrocitásáról, akik azokat a zsidókat akik magyarnak vallották magukat, zsidóknak, míg a görög katolikusokat román nemzetiségűnek írták be. A feljelentést rágalmasz címén a népszámlálási biztosok vezetője, Ciorte Grigor iskolaigazgató tette. Az ügyészség a vádat később államellenes igazgatásra módosította.

A törvényszék az említett ügyel egyetemes Sebestyén Lászlónak egy másik ügyét is tárgyalta. Sebestyén a „Duna-posta” távirati iroda jelentése alapján cikket közölt lapjában arról, hogy a magyarok amerikai állampolgárok, a trianoni békeszerződéske revíziója végett táviratot küldtek a Népszövetséghez.

Ezután megejtik a lapszerkesztők kihallgatását, akik elmondják, hogy lapjaikban csak a Magyar Párthoz és a szerkesztőségbe befutott panaszokat gyűjtötték össze. Sári Jenő építómester annakidején 25 panaszos deklarációt szedett össze a magyar lakosságtól. Frits Jenő, volt marosvásárhelyi kereskedőnek, mikor magyarnak vallotta magát, azt monddta a biztos: „Gondolja meg, adok 24 óra haladékot, másképpen baj lesz.”

Ezután Ciorteát hallgatják ki, akitől az elnök megkérdezi, hogy miért indított eljárást. Ciortea elmondja, hogy Bukarestben annakidején összehívták gyűlésre a cenzorokat s ott hallotta, hogy az erdélyi magyar sajtó Budapestről kapott utasítások alapján a népszámlálást kompromittálni fogja. Ezért követelt el mindent, hogy a magyar lapok rágalmaszát megakadályozza.

A tárgyalás folyik.

A kormány elhatározta az ostromállapot felfüggesztését

Bukarest, június 23

A kormány tagjai csütörtökön tanácskozára ültek össze és ezen elhatározták az ostromállapot felfüggesztését. A felfüggesztő rendelet néhány napon belül meg fog jelenni.

Ez elhatározással kapcsolatban ellenzéki körök hangsúlyozzák, hogy a kormány rendelkezésének semmiféle belső értéke nincs. Ugyanis az ostromállapot hathónapos határideje néhány nap múlva ugyanis lejárna, tehát a státárium a kormány akaratától függetlenül is megszűnne. Ettől eltekintve az ostromállapot, melyet a jobboldali mozgalmakkal szemben alig-alig alkalmaztak, amugy is illuzórius volt.

A megszüntetést tehát az ellenzéki közvélemény anélkül veszi tudomásul, hogy ezzel kapcsolatban bármit is a kormány janára írta.

Ime, a leszerelés

Franciaország emeli az ujjonclétszámot

Páris, június hó 23

Daladier francia miniszterelnök, mint hadügyminiszter ma a kamara elé terjesztette a francia hadsereg átszervezéséről szóló törvénytervezetét.

A tervezetnek legérdekesebb része, hogy a francia hadvezetőség a jövőben a kiké-

zett tényleges csapatai létszámának fenntartása mellett

emelni akarja az ujjonclétszámot.

A tervezet indokolása szerint ennek a felemelt létszámnak azokat a katonai alakulatokat kell kialakítani, amelyeknek az erődítmények és különösen a határ-erődök védelme lesz a feladatuk.

Hugenberg Hitlert kérdezte, de Göbbels válaszolt

Ellentétek konzekvencia nélkül az acélsisakosok feloszlatása miatt

Berlin, június 23.

Tegnap lapzártakor vette a B. L. a hírt és így már csak röviden számolhattott be arról, hogy Németországban a kormány tudtával és beleegyezésével a nemzetiszocialista rohamcsapatok megszállták az acélsisakos otthonokot és feloszlatták a Hugenberg-párt valamennyi katonai jellegű szervezeteit.

A hír hihetetlen szenzációt keltett, mert komikus és felette pikáns, hogy a kormány egyik miniszterének, Hugenberg pártjának katonai szervezetét feloszlatták és ugyanakkor a miniszter, Hugenberg, változatlanul helyet foglal az „egyeséges” és „egysíkú” koalícióban.

Az acélsisakos szervezetek feloszlátásával kapcsolatban ma Hugenberg audiencián jelent meg Hitler kancellárnál és kérdést intézett hozzá, hogy miért oszlatták fel pártjának katonai jellegű szervezeteit.

Hitler válasza ismeretlen, de nyilatkozott helyette ma Göbbels, aki az acélsisakosok szervezetének feloszlátásáról szólva kijelentette, hogy

a nemzetiszocialista mozgalom nem is-

meri a megalkuvást és maga mellett semmiféle „ellenforradalmi” alakulatot meg nem tűr.

Ha Hugenberg és a német nemzeti párt azt hiszi, hogy soraiha beengedheti a kommunista elemeket, akkor nagyon tévednek. Ezt a csapdát a nemzetiszocialista párt jól látta és idejében megakadályozta.

Szóval, azért oszlatták fel az acélsisakos szervezetet, mert az „ellenforradalmi”.

Ha ez igaz, akkor miért ül még mindig a kormányban a feloszlátott acélsisakosok vezére, Hugenberg? Ha a formáció ellenforradalmi, akkor a formáció feje is ellenforradalmi?

A logika máshova nem érkezhetik el. Ezzel szemben Hugenberg nem mozdul. Audienciára megy, választ kér és választ kap, de nem mozdul.

A nagyipar és nagytőke pártja egyetlen pillanatra sem meri a Hitler-Görring-Göbbels-Rosenberg frontot magára banyjni. Tudja, hogy megfutamodása esetén mi következik.

Roosevelt Londonba készül

Sakkfuzások és ellensakkfuzások a londoni konferencián

London, június 23

A világgazdasági konferencia óriásléptekkel halad a kikerülhetetlennek látszó csőd felé. A konferencia egyetlen területen látszott eredményt produkálni: a pénzügyek terén, ahol az amerikai, angol és francia küldötségek között elyben létrejött a dollárrögzítési egyezmény. Ezt a megállapodást azonban Roosevelt, az Egyesült Államok elnöke, aki nem hivat a stabilizációnak, nem hagyta jóvá, sőt — mondja egy újabb jelentés — Hull-t az amerikai delegáció vezetőjét, aki a rögzítési egyezmény fölőmozdítója volt, le is váltotta Moley-val, aki inflációt hirdet.

FRANCIA SAKKHUZÁS

Roosevelt elutasító álláspontjára Franciaország sakkhuzással felel: össze akarja fogni a latin államokat, aranyalappon aféle valutauniót akar közöttük kiépíteni. Franciaországnak ez a fogása nem rokonszenves Anglia részére sem, mert hiszen a terv megvalósítása azt jelentené, hogy a fontot is vissza kell vinni aranyalapra.

De még kevésbé rokonszenves Rooseveltnek, aki hír szerint arra készül, hogy személyesen megy el Londonba és egyéni súlyával igyekezik a latin valuták egyesülését megakadályozni.

Roosevelt Londonban szöveget akar intézni a világ népeire, rámutatva arra, hogy

az aranyalapoz való visszatérés még jobban elmélyítené a világnomort, tehát az ő tervezetét, vagyis az áruk emelését és a stabilizáció elutasítását kell elfogadni.

Washingtoni távirat szerint az Indianapolisi nevű gőzös állandóan utrakészen áll azesetre, ha Roosevelt londoni utazásának tervét tényleg megvalósítaná.

Londonban már a legnagyobb pesszimizmussal figyelik az eseményeket. A konferenciában már a Moley-ra és a Rooseveltre való várakozás tartja a lelket. Egyébként komoly eredményt az értekezlettől senki sem remél. A delegációk lehangoltak, mert a valutakérdésen kívül a hadiadósságok kérdésében sem tudnak

csak az, ha haját és fejbőrét

PIXAVON-NAL és

Pixavon-Shampooon-nal

ápolja. Ez a klinikákban, elsőrendű szakemberektől évtizedek óta kipróbált hajápoló-szer bebizonyíthatólag megakadályozza a korpaképződést és hajhullást, erősíti a haj-növést, hajának fiatalos, természetes, selymes fényt ad és lazán fűrtössé teszi.

A PIXAVON-nal és PIXAVON-SHAMPOON-nal kezelt haj könnyen fésülhető. Ennek a szernek különös előnye, hogy a PIXAVON-nal kezelt haj könnyen megtartja alakját.

megegyezni. Bonnet a gazdasági bizottságban már fel is vetette a konferencia napolásának tervét.

MacDonald, hogy a hangulatot frissítse, megbízottakat küldött ki az értekezletre, azzal a feladattal, hangoztassák, az értekezletet sikerrel lehet folytatni.

MOLEY ELINDULT NEWYORK-BÓL

Moley, Roosevelt bizalmasa, és tanácsadója már hajóra is szállt Washingtonban. A Londonban veszekedő amerikai delegáció Moley megérkezésétől sokat vár, remélve, hogy Roosevelt személyes képviselőjének sikerül valamely egyezséget kicsikarni.

DOLLFUSS TARGYALÁSAI

Dollfuss — mint most utólag kiderül, — Eden angol államtitkárral is behatóan tárgyalt Londonban. Eden szerint a tárgyalások alkalmával megbeszéltek az osztrák helyzetet és az angol kormány a legnagyobb rokonszenvvel figyeli azokat az erőfeszítéseket, amelyeket Ausztria kancellárja az osztrák pénzügyi helyzet rendezése érdekében tesz.

AMERIKA ÉS A ROMÁN HADIADÓSSÁGOK

Az amerikai kormány jegyzéket intézett a román, lett és cseh kormányokhoz, hogy mintán a hadiadósságok június 15-i esedékességekor adósságuk egy részét befizetik, hajlandó velük az adósságok végleges rendezéséről tárgyalni.

Miklós herceg európai repülőturára indult

Fáris, június 23.

Miklós román herceg a Le Bourget-i repülőtérrel szerdán utrakelt Strassburg felé. A herceg légi útja során Európa valamennyi nagyobb városát meglátogatja.

Nem Vajda, hanem Maniu utazik Amerikába

Bukarest, június 23

Tegnap számunkban megemlítettük, hogy Vajda miniszterelnök Amerikába készül. Újabb jelentés szerint nem Vajda, hanem Maniu utazik az Egyesült Államokba, ahonnan augusztus folyamán tér vissza Romániába.

HIREK

L. SZEMLER FERENC:

A RÖPCE

A röpce, vagy a röpcédula négyzetletű papírdarab, melyre különböző elégedetlen egyének nyomtatják a sóhívatal részéről el nem intézett panaszait. Aztán — a mai viszonyokra való tekintettel — ingyen és bérmentve osztogatják.

Az eredmény rendszerint semmi. Már azok részéről, akik a röpcét olvassák. Az elégedetlen és röpcét osztogató egyének részéről azonban gyakran mutatkozik eredmény. Az üzletmenettel elégedetlen kereskedő ugyanis (aki röpcén „hatóságilag engedélyezett és visszavonhatatlan végeladást” hirdet) a röpcosztogatás után csakhamar bezárja üzletét és az illetőt a törvényszéken látjuk viszont. A csőd- és kényszerregezés osztályon. A társadalom berendezésével elégedetlen egyén nem zár be ugyan, viszont bezárják őt s csak a főtárgyaláson vehetünk búcsút tőle, mielőtt hosszabb üdülésre távozik.

Különösen szép a röpce akkor, ha repülőgépről szórják alá. Bevallom, mindig szerettem volna elfogni egy ilyen repülőgépről ledobott röpcét.

A röpcéfogdosástól azonban mindig visszatartott az a látvány, amikor mások fogdossák a röpcét. Például a piacról jövő kövér asszonyt, aki kesztyűt maga mellé teszi és vörös arccal, lihegve kapkod ide s tova, mint Bernát a mennykő után, amíg egy vigyorgó utcaölyök el nem kapja orra elől a táncoló papírdarabot. Vagy esetleg a feketébe öltözött, komoly, cilindres uraság, akit távolról egyetem tanárnak nézhet az ember, öröngve ugrándozik, mintha talpa alatt égne a föld, csapkod maga körül, a szemüveg leesik az orráról, a cilindere elgurul, félgy vakon végre megragadja a röpcét és utolsó ugrásával úgy rá lép a cilindere, hogy csak a karimája marad meg.

Mindezek a megfontolások arra késztették, hogy elfojtsam magamnak a röpcéfogdosásra irányuló káros szenvedélyt. Nemrégiben azonban vesztettem, Freud professzor könyve került a kezembe és szorongó szívvel olvastam, hogy mi minden történhetik azokkal, akik vágyaikat és kívánságaikat elfojtják.

Kiderült, hogy én is neurótikus vagyok. Megértettem végre azt, hogy miért nem merek bátran átmenni a fűtérre, ha ott éppen két autó és három szekér ütközött össze, mialatt a sebesültek részére már csak a hullaszállító kocsikat küldik. Megértettem, hogy miért nem merek tavaszi olvadáskor átsétálni a folyók jegén és hogy miért nem merem bátran a szabóm szemébe vágni: „nem fizetki!”

Magától értetődik, Mindez a röpcéfogdosásra irányuló természetes vágyam elfojtásából származott ideges félelem, ami mindaddig el nem mulik, míg az elfojtást meg nem szüntetjük. Fel kell tehát szabadítani az elfojtott vágyakat.

Alig vártam, hogy ismét röpcédulákat szórjanak repülőgépről. Végre a napokban megjelent egy repülő a város felett s én izgatottan lestem, lesz-e röpcédula, vagy sem. Már-már azt hittem, hogy minden reményem hiábavaló, mikor végre megjelent a repülő farkánál az első fecske, akaratlanul mondtam röpce.

Libegtek, szálltak lefelé s én tátott szájjal bámultam, hogy merre esnek. Önkéntelenül mentem a röpcék nyomában, arcomat az ég felé fordítva. Így történhetett meg az a sajnálatos dolog, hogy mikor a röpcék még vagy száz méter magasban voltak, én már beleestem egy játékszerüzlet kirakatába. A tulajdonos kirohant, én kimásztam a babak és bababerendezések közül, az ég felé néztem, ahol a röpcék lebegtek és fizettem.

Már csak husz méter magasban voltak, már csak tíz méter, már csak öt... igazán nem tehettem róla, oda kellett rohannom, ahol a közlekedési rendőr állt, mert éppen ott akart egy röpce lesni. A röpcét nem tudtam ugyan megfogni, de a rendőrt ledöntöttem talapzatáról.

Csak egy kutyafutásban diktálhattam be személyi adataimat, mert jött már a második röpce. A rendőr meg akart bilincselni, de én lerohantam az uttestre, a röpce után kaptam, szerencsésen el is fogtam, de ilyen az élet! Ugyanabban a pillanatban elgázolt egy teherautó. A rendőr bilincsek helyett saját zsebkendőjével kötözte meg kezemet és lábamat.

Azóta — két hete — kórházban fekszem.

Igy higgyen az ember a tudománynak!

Nem lehet panaszokdunk mint a világ nem zajlana. Zajlik, nagyonis zajlik. Máskor ilyenkor, mélyen benn júniusban, az újságíró nagytömeggel kereszte az eseményt s kétségbeesetten nallotta be a szerkesztőség négy falának intimálásában, hogy nem történik széles e földön semmi, itt a kánikula, a rettegett uborkaszegzon, nincs miről írni. Ma pedig úgy torlódnak a robbanásig feszült események, hogy a szerkesztőség ugyancsak kell vigyázzon, hogy az óráról-órára befutó, egymással versengő, egymást lehangoló meglepetéseket jelentőségüknek, dinamikájuknak és belső palörjüknök megfelelően helyhez juttassa. Ma az egykori újságírósírát meg kell fordítanunk: évek óta nincs többé uborkaszegzon. Aminthogy a kánikula szó is kikopott az időből. Az újságíróigazság, hogy minden szenczió három napig tart, ugyancsak felborult. Ma jó, ha egy napig tart. Bombák robbannak a politikában, jelképesek és valóságosak, a mai detonáció olyan erős, hogy yelfelejteti a tegnapi. Azújságíró egy izgalomban ró betűt belűre, hajszolt yelgekkel regisztrálja a megadult időt s magában visszasírja az uborkaszegzon tespedt, de mégis csak idilli nyugalmát, amely nyilván az olvasó számára is idegzsongítóbb volt, mint a mai világ, amely ma zajlik, egyre zajlik és nem jut nyugodpontra.

— EURÓPA LEGERŐSZAKOSABB SZINPADI SZERZŐJE ÉS GÓTH SANDOR. Párisból jelentik: Az európai színházi világ legerőszakosabb szerzője Sacha Guitry. Egyik párisi színházban, amely az ő vezetése alatt áll, állandóan az ő darabjai vannak műsoron. Sacha Guitry ezeket a darabokat nem eagedi külföldre vinni ügynök által. Azt mondja, hogy aki meg akarja vásárolni darabját, az jöjjön el Párisba és nézze meg ott. Góth Sándor is régen szeretne hozzájutni egy Sacha Guitry-darabhoz, amelyekben több neki való szerep lenne, de mindaddig nem volt hajlandó kiutazni a szerep miatt Párisba. Most aztán a néma küzdelemben Góth Sándor adta be a derekát: néhány nap előtt feleségével együtt vonatra ült és Párisig meg sem állt — kizárólag azért, hogy megvásároljon egy Guitry-darabot.

— Itélet a komandói halálsikló ügyében. Sepsiszentgyörgyről jelentik: A törvényszék Dumitrescu—Zakariás tanácsa szerdán foglalkozott a komandói halálsikló gépészének az ügyével. Az elmúlt év novemberében egy 20 főnyi munkáscsapat kapaszkodott fel a siklóra, amely, ahogy a hegy közepéig elhagyta, veszedelmes gyorsasággal kezdett száguldozni a lejtőn. A gépésznek nem volt ideje fékezni s a sikló nekivágódott a beton-rakodónak. A karambol ereje 50 méterre dobta el a siklón ülő munkásokat, akik közül Ferenczi Ilona, Ferencz Imre, Ferencz Imréné és Kovács Vilma rögtön meghaltak, többen pedig súlyosan megsebesültek. A vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenségért Geraszim gépész felelős, aki ilyenformán a törvényszék elé került. A bíróság figyelembe vette, hogy a gépész nem tudott arról, hogy a siklón emberek is vannak s így csak annyiban találta hibásnak, hogy a kocsis száguldása láttára sem fékezett. A gépészt öt napi fogszállal sújtották. Minthogy senki se felebbezett, az ítélet jogerős.

Sikerült rendet teremteni az éter hullámai között

Fegyverszünet Luzernben 35 állam és 270 rádióleadó harcában 128 hullámért

28 állam aláírja a „Luzerni konvenciót”, amely 1934 január 15-én lép életbe és öt évig békét teremt a hullám-háborubban

Luzern, június 23
A luzerni hullámkonferenciát, amely május eleje óta ülésezik s amelyet nemrégiben még teljes csőd fenyegetett, nagy nehézségek után most sikerült kompromisszumos eredménnyel befejezni. Az „európai zóna” 35 ország delegátusai egy új hullámtervet dolgoztak ki, amely az éter zavarait kiküszöbölni hivatott.

A konferencia jelentőségét könnyen megérthetjük, ha elgondoljuk, hogy földünkön több mint 30 millió rádióapparátussal 150 millió embert érdekel az éter zavartalanulága.

Egyedül Németországban három és fél millió a bejelentett rádióhallgatók száma. Az európai zónában voltak a legnagyobb zavarok. A hullámszétosztási tervnek itt kellett elsősorban rendet teremteni. Tudjuk, hogy

az európai rádióhallgatók részére fenntartott zónákban — 200 métertől 600 méter és 1000 métertől 2000 méter hullámhosszig a ma fennálló és már alig kibeszélt hullámtávolság mellett összesen csak 128 leadóállomás működik zavartalanul, még pedig 111 leadó a rövid és csupán 17 a nagyobb hullámhosszuságban.

128 lehetséges leadóállomással szemben a 35 európai ország azonban 270 leadót jelentett be és ezek részére kért hullámhosszat megállapítani.

★ ELJEGYZÉS. Neumann Évike Bárghis és Pollák Dezső Arad jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett).

— KATASZTRÓFA FENYEGETI A LOS-ANGELES MOZIKAT. Los-Angelesből jelentik: A hollywoodi filmélet kudarcra élénken érinti a közelében levő hatalmas Los-Angeles gazdasági életét is. Los-Angeles egész egzisztenciája a filmvárosra épült, az emberek itt ugyszólván minden filmet megnézték, mert a közeli Hollywood sztárjait mindenki ismerte legalább látásból és mindenki személyes ügyének tekintette egy-egy film sikerét, vagy bukását. Los-Angeles minden utcájában volt mozi és ezek a mozik most, a sztárok távozásával egymásután csuknak be. Egyes mozik most szerződötték a hollywoodi állással sztárokat és felléptetik őket előadás közben, de ez sem nagyon használ. Az amerikai közönség kezd kiábrándulni sztárjaiból, akiket már nem látnak olyan tél-isteneknek, mint eddig.

— A nyárral a tüzesetek is megérkeztek. Csikszeredáról jelentik: Köztudomású, hogy Csikban minden nyáron egész sorozat tüzeset fordul elő. Ebben az évben elég későn kopogtatott be a nyár és így a tüzek is csak most jelentkeznek. Antal Róza csikszermotáni lakos háza eddig ismeretlen okokból kigyulladt. A gyorsan elősiető szomszédoknak sikerült annyira lokalizálni a tüzet, hogy csak a tetőzet égett le. — Csikszeredán dr. Otea ügyvéd faskamrája gyúlt ki. A tüzet idejében sikerült elfojtani, úgy, hogy az épületben nagyobb kár szintén nem esett.

— BETÖRÖBANDÁT FOGTAK EL TOR-DÁN. Tordáról jelentik: Cestea Tódor, a tordai rendőrség egyik komiszárja, öttagú betörőbandát tartóztatott le, amely Tordán és a környéken több betöréssel lopást követelt. A banda tagjait, akik valamennyien munkanélküli napszámosok, kihallgatás után átadták az ügyészségnek.

a legjobb
cipőkrém

Kérje mindenőt

előbb említett két hullámozónát kiterjesztették. Ebben azonban főleg a nagyobb állatok magasabb érdekből nem mehetnek bele, mert

a két zónán kívüli hullámok birodalma fenn van tartva a hírszolgálat, a tengerészet, hadügy stb. számára.

El kell tehát ismernünk, hogy a luzerni hullámkonferencia több mint ötletes harca nem volt alaptalan és a békés megoldást nem igen lehetett könnyű szerrel megtalálni.

Külön nehézségként esik még a latba a kérdés rendezésénél az ugynevezett nagy leadók számának szaporodása, mert a 150 KW, sőt a 200—3000 KW-s nagy leadók zavaró hatása sokkal szélesebb területen befolyásolja a 9 KHz hullámtávolság mellett a kisebb és így gyengébb állomások leadásait.

Most végre elfogadták az ugynevezett luzerni konvenciót,

amelynek a tartalmát azonban mindmáig még nem publikálták. Csak annyi derült ki, hogy

az új terv szerint Németország összesen csak 14 hullámot kap s Berlin az eddiginél valamivel kisebb hullámmal fog dolgozni.

Ebből az következik, hogy a konvenció a hullámhosszak számának csökkentése, tehát bizonyos adóállomások leépítése árán tudott meggyezni és nem nyult hozzá az eddigi hullámtávolsághoz. A konferencián az a vélemény alakult ki, hogy

ma estig 27, esetleg 28 állam alá fogja írni a konvenciót. Az aláíró államok kötelezik magukat arra, hogy szigorúan betartják a szerződést és nem fognak más hullámhosszon közvetíteni, mint amit a megállapodás megenged.

A szerződés megállapítja azt a területet, amelyre érvényes. Ennek a területnek határa északon és nyugaton Európa természetes határai, keleten a 40. délkör (Archangelsk, Moszkva, Rostok, délen a 30. északi szélesség (Marokkó, Egyiptom). A szerződés nem érinti az Európán kívüli államok érdekeit.

A konvenció 1934. január 15-én éjjel után egy perckor (nyugateurópai idő) fog életbe lépni.

Ezt a hullámelosztási tervet, ha az érdekeltektől államok kétharmada beleegyezik, 1936-ban revideálják s ezzel a revizióval a luzerni konvenció 1938-ig marad érvényben.

A konvenció pontos szövegét csak az aláírások megtörténte után közlik a nyilvánossággal és az eredeti okmányt Svájc állami levéltárában fogják megőrizni.

— A marosvásárhelyi képzőművészeti iskola kiállítás. Tudósítónk jelenti: Marosvásárhelyen néhány hónapja létező pótló iskola nyílt meg. A város megbízásából Ciupe Aurel festőművész, a kolozsvári festőakadémia volt tanára nyitott festőiskolát és az iskola sikereire jellemző a marosvásárhelyi Kulturpalotában most megnyílt kiállítás, amely a festőiskola növendékeinek képeiből rekrutálódott. A közönség a legnagyobb elragadtatással fogadta a kiállítást és több tehetséges fiatal festőnövendék képet vásárolták meg. A festőiskola első jelentős sikerei reményt keltenek arra, hogy az iskola jelentős kulturális feladatot fog betölteni a város életében. Tekintettel arra, hogy a kolozsvári festőakadémia megszünt és Nagyváradban van még csak Erdélyben nyári festőkursus, a marosvásárhelyi festőiskolának a legjobb kilátásai vannak.

Ha butorait tőlünk vásárolja, 3 előnye van:

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Olthona izléses lesz!
3. Kézpénzért nagyon olcsón és hiteltelen is nagyon kedvező feltételek mellett vásárolhat!

SZÉKELY ÉS RÉTI
BUTORGYÁR R.-T.

MAROSVÁSÁRHELY — BUKAREST — BRASSÓ

Kedden lesz ítélet a gyújtogatással vádolt gyergyói közjegyző ügyében

Csikszereda, június 23.

A csikszeredai ügyészség gyújtogatásra való felbujtás és család címen már régebben vádat emelt Dobreanu Mihály dr. közjegyző és Silberstein Imre biztosító-társasági tisztviselő ellen. A vádirat szerint Dobreanu a „Britania” biztosítónál 300 ezer lejre biztosította egyik villáját, az épület berendezését pedig Silberstein táján a „Dacia”-nál 520 ezer lejre biztosította. November 14-én este kigyulladt a villa, a tüzoltók azonban elejét vették a lángok terjedésének Dobreanu ekkor visszahordatta az épületbe a megmentett bútorkat, majd Luidorf János nevű kertesével Silberstein jelenlétében újabb tüzfészeket csináltatott. Éjjel a kerteszkcióba lépett s a villa ezuttal porig égett.

Dobreanu dr és Silberstein tagadták a bűnselekményt, Luidorf ellenben mindent beismer.

A tanúkihallgatások során Jónás József tüzoltó, a vád koronatanúja elmondta, hogy Dobreanu oltás közben többször kérte, ne iparkodjék, engedje égni az épületet. Jónás vallomása teljesen egyezett a kerteszk vallomásával.

A törvényszéki kihallgatások alkalmával a tüzoltó kijelentette, hogy a vizsgálóbíró előtt tett vallomásából egy szó sem igaz s a mondottakkal csak segíteni akart a letartóztatásban levő Luidorf helyzetén. A kerteszt azután szembeállították a tüzoltóval, amelynek során Luidorf ugyan-

csak visszavonta első vallomását.

A következő tanúk egyrészt azt állították, hogy Silberstein a kérdéses este 9-től 12-ig a Szilágyi-kávéházban römizett. Az első tüzzel kapcsolatosan leszögezik, hogy gyújtogatás történt, mert oltás után szalma és gyaluforgácsból készült tüzfészeket találtak. A második tüzről már tartózkodóan nyilatkoznak, lehetett gyújtogatás, de tűz üthetett ki az első tüztől maradt parázstól is.

Mihuta ügyész vádbeszédében megállapítja, hogy a bűntény kétségtelen. Szerinte Dobreanu, aki 320 ezer lejjel tartozott a Brassói Hitelbanknak, adósságától akart megszabadulni. E munkájában segítségére volt Silberstein is. Dobreanu dr. és Silberstein ellen család és gyújtogatásra való felbujtásért, Luidorf ellen pedig a gyújtogatás miatti kérés súlyos büntetést.

Ötlete dr. védő leszögi, hogy egyetlen konkrét tárgyi bizonyíték sincs. Az ügyész érvelése helytelen, mert nem lehet zilált anyagi helyzetnek nevezni, ha egy közjegyzőnek 320 ezer lej adóssága van s erre irodáján kívül két ház áll fedezetül. A gyújtogatást Dobreanu valamelyik ellensége hajtotta végre. Védenek felmentését kéri.

Dénes dr. és Oanea dr. ugyancsak felmentést kért.

Az érdekes ügyben a törvényszék kedden hirdeti ítéletet.

Utkövezés és politika

Miért mellőzik a zilahi munkanélkülieket a városkövezésnél

Zilah, június 23

Felháborító és döbbenetes az a mód, a hogyan a zilahi utépítésnél a város munkanélkülieit kismémmizték.

Zilah város hosszú főutcája ugyanis a szűz szoros értelmében járhatatlan. A bérkocsisok, akik lovaik lábainak az épségét féltik, kanyargós mellékutakon hajtanak be az állomástól a piactérig. Ez a siralmas mizéria az elmúlt év őszén végre a megyei és városi hatóságok szemét meggyújtotta s hosszas közbenjárás után rávették, az államot, hogy köveztessék ki a nyaktörő uttestet. Megkezdődtek az előkészületek, kőcsokákat hordtak a helyszínre, amikor beállt a tél s abba kellett hagyni a munkálatokat. Senki sem várta, hogy tavaszodjék, mint a zilahi munkanélküliek, akik bizton remélték, hogy az utépítésnél valami sokány keresethez jutnak.

Ilyen körülmények mellett fájdalmas megdöbbenést váltott ki, hogy tegnap, amikor a munkálatokat végre megkezdtek, a Meszes hegység tulsó oldalán fekvő

Csömörölő községbeli mőcök egész serege látott a régi kövezt felszedéséhez.

Őket hozatták le, ügyet sem vetve arra, hogy Zilahon tömegesen vannak munkanélküliek, akiket ilyenkor mégis előnyben kellene részesíteni.

A B. L. szilágysági munkatársra felkereste Ener utmestert, aki érdeklődésére azt válaszolta, hogy a „zilahi munkanélküliek drágák”. Amikor pedig munkatársunk azt kérdezte, hogy a megfelelő árért miért nem dobolatták ki a munkát, Silághy, feltigyelő leszögezte, hogy „nem lehet arra husz lejé költeni”.

A csömörölő mőcoknak ezzel szemben 30 lej napszámot fizetnek. Ennyiért a zilahi munkanélküliek is elvállalták volna. A jelek szerint ezuttal is nemzetiségi szempontok játszottak a főszerepet. Szomorú, hogy ezen a téren is aszerint állnak szóba a szerencsétlen munkanélküliek, hogy többségi, vagy kisebbségi nyelven gagyogott-e csecsemőkorában. Az utmestérnek ur ugy szereti, ha a munkások utépítés közben románul diskurálnak.

Bukarestben leleplezték a legnagyobb hamisbankó-gyárat

Elegáns fiatallember 15 darab hamis ezressel a zsebében

Bukarest, június 23.

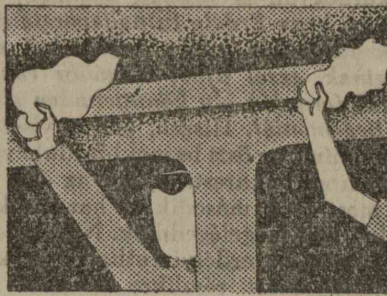
A Rosetti-téren levő Aurora gyógyszerárba a múlt héten elegáns fiatallember állított be, valami csekélységet vásárolt és ezer lejjel fizetett. A gyógyszerésznek gyanus volt a bankó, rendőrkért telefonált, akik a főkapitányságra kísérték be a vásárlót. A fiatallember zsebeiben a személyneműalkalmával még 15 darab hamis ezerlejt találtak.

A bankjegyhamisító, akinek nevét még nem közlik a nyilvánossággal, először azt vallotta, hogy a bankógyár Cetatea Albă-ban van. A bukaresti rendőrség egy de-

városba, de a megjelölt címen semmi gyárat sem találtak. Az újabb vallatás alkalmával a letartóztatott újabb városot nevezett meg, egyben büntársai felől is felvilágosítást adott a rendőrségnek. Ezeket az újabb adatokat a rendőrség még titkolja, annyit azonban közöl, hogy a banda valószínűleg elárasztotta hamis ezresekkel az országot.

Királyi kitüntetés. Öfelsége II. Károly király a „Meritul Comercial I. osztályával” tüntette ki Gross Jenőt, az Internationale Waren Clearing Cagero S. A. Bucuresti Administrator deleguét. Be-

A B.L. nyaraltatási akciója

Kirándulás Konstantinápolyba. A „Tineretea” kultúregyesület turistaszakosztálya, N. Batzaria elnökletével, kirándulást szervez Konstantinápolyba, július 8-tól 16-ig. Felvilágosítások nyerhetők: Ilie Al. Ardeleanunál, az ipar és kereskedelemügyi minisztérium címén, és G. Apostoleanu, magazin, Bukarest I., Calea Victoriei 26 címen.

Zathureczky Károly földbirtokos Szucság—Suciag. U. p. Kolozsvár, Str. Egyház-u. 17 v. á. Suceag. Kád, tó, folyó fürdés. Gyönyörű kirándulohelyek. Ot szobában hat-nyolc vendéget fogadna július 1-től szeptember 30-ig. Gyermekeket csak szülővel. Ár személyenként 3—4 étkézzel 70—100 lej, gyermekekért 50 lej. Régi udvarház, 20 holdas kert, erdő.

Brassóban a Korona-szálló és Cenk közelében 1—2 szoba ur családnál a nyári szezonra kiadó. Teljes ellátással vagy anélkül, megegyezés szerint. Elvállal szülők nélkül is 10 éven felüli gyermekeket. Cím: Hirschfeld Jenő Brassó. Str. Regina Maria 58. I. e.

A B. L. vendéglátó szelvénye

Kívágni és beküldeni!

Név

Foglalkozás

Lakóhely (a helység nevét románul és magyarul)

Utolsó posta

Vasutállomás

Fürdőni lehet-e és hol?

Kirándulni lehet-e és hová?

Erdős hegység van-e a közelben?

Hány szobát akar kiadni?

Hány vendéget óhaj?

Milyen hónapokban, mettől-meddig fogad vendégeket?

Szülők nélkül vállalkoz-e gyermekek nyaraltatását?

Ha igen, hány gyermeket és milyen korúakat?

Mit kér egy személy után naponta?

Mit kér egy gyermek után naponta?

Hányszori étkezést ad naponta?

MEGJEGYZÉS:

SPORT

Módosították a futballszabályokat

London, június 23.

A labdarúgószabályok legmagasabb fóruma, az International Board, a FIFA képviselőinek jelenlétében a következő szabálmódosító határozatokat hozta:

1. Az a játékos, aki valamilyen okból, játék közben elhagyja a pályát, csak akkor térhet vissza, ha a labda nincsen játékban és le kell jelentenie a bírónál.

2. Büntetőrugást a játékban levő labda helyzetétől függetlenül, abban a

SZŐKE HAJA

visszahódította!

Nem tudta elfelelni, hogy fénylett és csillogott a haja... és így végül mégis boldog pár lett belőlük... hála a „Nurblond”-nak. A szőke nőnek ez az speciális sampoonja nemcsak megőrzi a szőke haj aranyfényét, de már megsötétedett vagy elszíntelenedett szőke hajnak is visszaserzi eredeti világos aranyszínét. Nem tartalmaz hajfestőszert, hennát és teljesen mentes a szódától és minden káros alkotórésztől. Az amerikai asszonyok milliói és ma már több ezer szőke román nő is a legnagyobb sikerrel használja a „Nurblond”-ot. Már az első kísérletek meglepő hatásról tesznek tanúságot. Mindenütt kapható. Próbálja meg ma ki, de kérje kifejezetten a

ROBERT-féle Most
NUR-BLOND-ot
a szőke nők speciális sampoonját. Lei
Romániai vezérképvis.: Krafft & Herberth, Piata Libertatii 7, Brasov

pillanatban meg lehet ítélni, amikor a szabálysértést elkövetők. Ez az utóbbi pont arra a körülményre vonatkozik, a mely szerint, ha a szabadrugás előnyére válnék a szabálysértést elkövető együttesnek, akkor azt nem lehet megítélni.

Az International Board egy másik határozata kimondja, hogy ezután gyűléseit európai országokban is megtarthatja. Eddig ugyanis az volt a helyzet, hogy csak Londonban ülészhett.

A nemzeti bajnokság utolsó fordulója

Bukarest, június 23.

A nemzeti bajnokság utolsó fordulóján a következő csapatok kerülnek vasárnap össze.

A-csoport: Ripensia—Crisana. Nagyváradon.

Gloria CFR—Tricolor Plojesten.

CFR—Romania Kolozsváron.

B-csoport: NAC—TMIE Temesváron.

Universitatea—Venus Bukarestben.

KÜLFÖLDI EREDMÉNYEK

Slavia—Austria 3:1 (2:1)

Szerdán kezdődtek meg Prágában a középeurópai kupa versenyei, melyen a cseh Slavia biztosan győzött a bécsi Austria ellen.

Norvégia—Magyarország 4:2 (2:1).

A magyar amatőrcsapat gyengén kezdte meg északi túráját.

* A TAC Szalonikiben.

Proklen—TAC 3:2 (0:1).

A TAC góljait Stanga és Koroni lőték. A második nap már eredményesebb volt a temesváriak vendéglátéka: TAC—Aris 2:1 (0:1).

Budapestről jelentik: Tilden—Barnea pár vereséget szenvedett Kehring—Gaborvitz pártól.

Eredmény: 3:6, 6:4, 6:1, 1:6, 7:5

Rövid sporthirek

Nurmi, a csodafutó, újból remek formában van és meg akarja javítani Lehtinen 5000-es világrekordját.

Harminckét ország vesz részt a jövő évben megtartandó labdarúgó világtornán.

Román boxolók Brinnben a csehszlovákok ellen 8:8-as eredményt értek el.

AJAX kiváló holland futbalcsapat egy mérkőzést fog rövidesen Bukarestben az Unirea Tricolor ellen játszani.

Matti Järvinen geregydobó új világrekordot állított fel 70 10 méterrel.

Juventus teniszszakosztálya egyre több kiváló teniszezőt toboroz. Réti után most De Mompurgo olasz bajnokot hívta le, aki véglegesen Bukarestben fog maradni.

Pelle István, a los-angelesi tornász világrekorder, július 6-án csütörtökön, Nagyváradon fog versenyezni.

Chiroiu II, a bukaresti CFR volt jobb-összekötője a Crisana-kérte átigazolását. A Crisana-kérte Radu jobbhalf is.

Szombaton Temesvárra érkeznek Zsák Szombaton Temesvárra érkeznek Zsák a Hajduk ellen és Sokol az Electrica ellen fognak megmérkőzni. Vasárnap a szerb futballisták Resicán és Lugoson játszanak.

Aktuális sportszemle

Erdély megmentette futballhegemóniáját

Bukarest, június 23.

A nemzeti ligabajnokság befejezésétől már csak egy forduló választ el bennünket még egy pár hátramaradt meccsel egyetemben, de a két csoport valószínű győztesének a neveit igen könnyű megállapítani, ha, természetesen, az a bizonyos futballban szokásos „ha” ott nem állana, mely, rendszerint, minden előzetes számítását meg szokott dönteni.

Ezek szerint az A-csoportban már több mint bizonyosra vehető a Ripensia első-sége, míg a B-csoportban a Venus utolsó veresége óta az Universitatea helye is igen nagy mértékben megerősödött, de a NAC még mindig megelőzheti. A NAC-nak ugyanis még három meccse van hátra, az AMTE, a TMTE és az „U” ellen, míg az utóbbinak csak két mérkőzést kell még játszania a Venus és a NAC ellen. Ha tehát a nagyváradiak meg akarják nyerni csoportjuk elsőségét, ahhoz mindhárom ellenfelüket meg kell verjék, de ugyanakkor az „U”-nak mindkettőt el kell veszíteni. Ez, az ellenfelek figyelembevétele mellett nem volna nagy lehetetlenség, mert az AMTE és a TMTE ellen még papírforma szerint is győzedelmeskedniük kellene, míg az U-t a NAC már kétszer is megverte. Ebben az esetben a Venus-U-meccstől függ a NAC sorsa, amelyre azonban az U-nak még egy eldöntetlen is elég volna. Ezért már

csak csoda segíthetne a nagyváradiakon.

Akárhogyan is vesszük azonban, a lényeg az, hogy Erdély futballsportja a második fordulóra fölébe kerelkedett a fővárosinak, ezzel újból magához ragadta az első fordulón oly könnyelműen elvesztett hegemóniát. Hiszen, amint visszaemlékezhetünk, az őszi bajnoki forduló végén mindhárom bukaresti csapat az élen volt, míg most csak második és harmadik helyekkel kell megelégedniük. Nagyon nagy esemény ez az erdélyi futballsport szempontjából, mert részükre távolról sincs annyi lehetőség, mint a fővárosiak részére, amelyek egy győzelem esetén valószínűleg még jobban elnyomták volna a vidéket.

A futballélet központja tehát továbbra is Erdélyben marad, amelynek erősségét egyébként a legjobban épp a Balkán Kupa alatt mutatta meg a válogatott csapat összeállítása is, amelyben — mint tudjuk — összesen csak egy bukaresti játszott, névszerint Vogel, aki viszont ugyancsak erdélyi származású.

Tehát a bukaresti roham Erdély futballhegemóniája ellen nem sikerült.

NEMZETKÖZI TENISZVERSENY BUKARESTBEN

Bukarestben már jó pár napja folyik Románia nemzetközi teniszbajnoksága, melyre a szövetség a legjobb görögöket,

jugoszlávokat és két csehszlovákot is meghívott. A versenyek igen nagy csendben folynak, alig okoznak valami feltűnést, holott Románia is a legjobb játékosait állította sorompóba. Nem tudni mi az oka ennek a nagy csendességnek, talán az, hogy Románia szempontjából eddig nem igen termett babér, vagy pedig ennek a sportnak az exkluzivitása hozza ezt magával, de annyi bizonyos, hogy megérdemli a vele való foglalkozást.

A Tenisz Klub pályáin folynak a versenyek, ahol a látogató első benyomása az, hogy több magánautó táboroz a színhelyen, mint amennyi közönség lehet jelen. Az előkelőség tehát igen nagy, különösen, ha a megjelent autók számtábláit is vizsgálat alá vesszük, melyek közül majdnem minden második diplomáciai jelzést visel.

Soha nem fog ez a sportág — jegyzi meg valaki — Romániában nagy népszerűsége vergődni, mert az előkelőség túl nagy szerepet játszik egyelőre benne. Valóban kisebbfajta divatbenutatónak is beillik a megjelent hölgyek felvonulása. Mindenütt csak francia szó hallatszik. Csak néha üti meg a füllünket más nyelv is, de ez rendszerint valamelyik külföldi versenyzőtől ered. Puncce például, a jugoszlávok fiatal reménysége, ha nagyon ideges, rendszerint magyarul szokott érzelmeinek kifejezését adni. Ezzel szemben román partnere a vegyespárosban szintén magyarul szokott a mamájával beszélgetni, ami viszont már nem olyan csodálatos, mert Somogyinak hívják és Aradról származik.

**TENISZ-ÜTŐ-CIPŐ-LABDA-HÁLÓ
ELJES HUROSZÁS-JAVÍTÁS, LEG.
RITSCH-NÉL Brassó, KOLOSTOR
UTCA 20 SZ.**

Somogyi egyébként könnyen került a női egyes döntőjébe, ahol Romalo lesz az ellenfele. Ez az egyetlen szám, ahol a románok fogják maguk között a bajnokságot eldönteni, míg az összes többi számban külföldiek, de leginkább jugoszlávok viszik el a győzelmet. A női egyesben ugyanis csak román indult.

A versenyek legszorgalmasabb két látogatója a csehszlovák és jugoszláv követők, akik minden honfitársukat végig drukkolják. Különösen a csehszlovák követők (a Sparta volt elnöke) izgul sokat és minden sikerült csehszlovák ütést tapsal jutalmaz. Az udvariasság persze megköveteli, hogy az ellenfelet is megtapsolják és így állandóan kénytelen tapsolni.

BUKAREST—BUDAPEST VÁROSKÖZI

A magyar labdarúgószövetségtől meghívás érkezett a román szövetséghez, hogy ősszel közösen rendezzenek egy Budapest—Bukarest városközi mérkőzést, amire az előzetes tárgyalások már meg is indultak. A magyarok feltétele az, hogy Budapest csapata bukaresti vendégszereplése alkalmával nagyobb költségmegtérítésben részesedjék, mint Bukarest Budapestben, miután Bukarest csapata közel sem csábitthat ki annyi nézőt Budapestben, mint a pestiek a román fővárosban.

Ez a kérdés ilyen formában, természetesen, méltányos is, hiszen a futballsport ma köztudomásszerűleg csakis üzleti alapon boldogulhat és ha anyagiakban meg tudnak egyezni, — amire minden kilátás megvan — úgy

szeptember 17-én a Magyarországi Szója előmérkőzése Budapestben a két város futballmeccse lesz.

Utána, vagy még az ősszel, vagy csak tavasszal, Budapest csapata fogja visszamenni a román látogatást. Ősszel már csak azért sem valószínű a revás, mert szeptember 24-én Bukarestben kerül sor a Románia—Magyarország amatőr kupameccsre, amelyet az új megegyezés folytán szeptember 30-ika előtt kell lejátszani. Őszre pedig egy kicsit sok volna két ilyen nagy, magyar vonatkozású futballesemény a román fővárosban.

EGY ÁTIGAZOLÁS BONYÓDALMA

Chiroiu Vasileről, a bukaresti CFR válogatott játékosáról egyszer már megemlékeztünk a NAC-hoz való átigazolással kapcsolatban. Most igen érdekes komplikáció merült fel az utolsó pillanatban. Chiroiu ugyanis egy pár nappal ezelőtt Nagyváradra utazott, hogy új klubjába belépjen, de még mielőtt odaért volna, kiderült, hogy közben a Crisana részére is aláírt egy belépési nyilatkozatot. Most az egész futballvilág kíváncsian várja, hogyan fog megoldódni Chiroiu kettős kötelezettségének problémája.

S. N.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állás-keresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

KÉSPÉNZERT keresek megvételre 100—200 holdas birtokot, lehetőleg szász vidéken. Lőfi Gyula, Turda. 11851

Eladó ház főhelyen, üzlet-helyiségekkel. Jövedelem 20 százalék, vagy elcserélném családi házzal Brassóban, vagy Bukarestben. Érdeklődni Juliu Maniu 100. 11840

Eladó egy drb. súlyozott Dürkop varrógép, patefon, három soros harmónika. David Gyula, Bükszád. 11841

Kisebb gyümölcsöskert megvételre kerestetik. Ajánlatok „Kedvező fekvés” jellege alatt a kiadóhivatalba. 11842

IRÓGÉPEKET, irodait, portatívot veszek. Ajánlatokat „Azonnal” jellegre a kiadóba kérem. 11843

Használt, jókarban levő IRÓGÉPET keresek. Ajánlatot Neumann Gerő, Borz-neul-Mare kérek. 11838

ELADÓ Villa Constanta, TUSNADFÜRDŐN, központi fekvés, 24 teljesen berendezett szoba. Adómentes. Kedvező fizetési feltételek. 11850

Állást nyer

Kevés tőkével rendelkező magányos urinak nyugodt, biztos megélhetést biztosítanak. Cim 11820. szám alatt a kiadóban. Telefon 372.

Középiskolát végzett leányt vagy fiatal segédet felveszek. Lusztig fűszerüzlet, Brassó, Fekete-utca. 11839

Keresek azonnali belépésre ügyes, szakképzett molnárt, Bukarest közelében levő malomhoz. Havi fizetés 1500 lej és ellátás. Érdeklődők jelentkeznek személyesen június 25-én N. F. Filitsné, Hármán-Szászhermány (Brassó vm.) 11845

Keresek fiatal, szorgalmas ispánt, ki disznóhizlaláshoz is ért, feleségével, ki háztartást, baromfiudvart és tejgazdaságot vezetne, gyermek nélkül, Bukarest melletti gazdasághoz. Havi 1500 lej fizetés és teljes ellátás. Érdeklődők jelentkezzenek személyesen június 25-én N. T. Filitsné, Hármán-Szászhermány, Brassó vm. 11846

Fényképész kisasszonyt keresek azonnali belépésre. Carmen fényképész, Kolostor-utca 25. 11849

Vegyes

Hölgyek figyelmébe! Női divatszalon elvállal minden eszakkába vágó munkát, a legdivatosabb kivitelen, a legolcsóbb napi áron. Lópic 16. sz. 11822

A HAZICUKRASZAT KEZIKÖNYVE, Krbekné kitűnő munkája alapján a leggyorsabb és a legkülönlegesebb téstákat mindenki házilag készítheti. A legjobb cukrászda otthon negyedannyi költséggel Ára félváson kötésben 40 lej.

BJRI NÉNI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára kötve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

Filléres gyors Budapestre

Indulás: július 4-én. Visszaérkezés: jul. 12-én

Jelentkezés:

EUROPA menetjegyiroda, Brassó Korona-szálló épületében.

Jelentkezési határidő: június 29-ig.

Gyakorlott gyermek-óvónő

kerestetik.

Közelebbit: Brassó, Fellegvársor II.

Németül beszélő

szakácsnő

kerestetik

Közelebbit Brassó, Fellegvársor II sz.

DERESTYE

strandfürdő és uszoda

megnyílik szombaton, június 24-én

A CUKORBETEG KOSZTJA

Írta: Dr. HORVAY LAJOS főorvos

Ára 78 lej

Kapható a BRASSÓILAPOK Könyvosztályában

CZELNAI ESZTER:

Cukrászat és Hideg Büfé

301 recepttel, 41 disztési rajzal, ára 140 lej.

Diéta szakácskönyve

377 különféle recept. A nagy alaku 194 oldalas könyv ára 140 lej.

Postai rendeléseknél a portó, a pénz előzetes beküldése esetén 10, utánvételt 20 lej. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában.

Püspökfürdő

Rádiumos iszap- és Moór-fürdő

Reumáját, ischiását, ízületi- és ideggyulladását, köszvényét, trombozist meggyógyítja. Szakorvos vezetése alatt Moór-iszapfürdő és pakolás.

Hullámfürdő! Napipenzó: 120 lejtől.

Elsőrendű zene, minden este tánc. Kóser étterem is Kérjen prospektust

PÜSPÖKFÜRDŐ IGAZGATÓSÁGA (Oradea mellett)

MERA & COMP autóbuszvállalat

1933 május 20-tól minden nap kétszer indít autóbuszjáratot

Cluj—Dej—Bistrița—Baia-Mare—Satu-Mare között

Indulások Clujról:

indul Clujról	5 ³⁰ és 15 ⁰⁰ órakor
érkezik Dejre	7 ³⁰ " 17 ⁰⁰ "
indul Dejről	7 ⁴⁵ " 17 ¹⁵ "
érkezik Bistrița	9 ⁴⁵ " 19 ¹⁵ "
érkezik Baia Mare	11 ⁰⁰ " 20 ³⁰ "
érkezik Satu-Mare	12 ⁰⁰ "

Indulások Satu-Mare—Baia-Mare és Bistrițăról:

indul Satu Mare	13 ⁰⁰ órakor
indul Baia Mare	4 ³⁰ és 14 ⁰⁰ "
indul Bistriță	5 ³⁰ " 15 ¹⁵ "
érkezik Dejre	7 ³⁰ " 17 ¹⁵ "
indulnak Dejről	7 ⁴⁵ " 17 ³⁰ "
érkezik Clujra	9 ⁴⁵ " 19 ³⁰ "

Cluj—Satu Mare között naponta csak egyszeri közlekedés. — Kényelmes utazás. — Pontos közlekedés. — Új kocsi. — Indulás Clujról a főposta melletti autóbusszállomástól.

Felölsszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és Könyvkiadó Rt. Brassó—Brassó.

Tíz napon belül az összes állami épületek vízvezetéseket lezárják a vízdíjak nemfizetése miatt

A városi tanács szorgalmazni fogja azokat a pereket, amelyeket a házbérhátralékok behajtására indított a közintézmények ellen

Brassó, június 23.

A múlt eseményeiből már megszoktuk azt, hogy az állami és egyéb közhivatalok egymást perlik és egymás vagyonaft foglaltatják a különböző adósságok miatt. Az, ami az ország többi városaiban már régebben napirenden van, most Brassóban is bekövetkezett:

a városi tanács ugyanis elhatározta, hogy kiméletlenül behajtja az államtól járó összes követeléseit.

Brassó város tanácsának milliókra rugó kinnlevőségei vannak, például a vízdíjakból is.

A különböző állami intézmények, mint a hadügyminisztérium hatáskörébe tartozó kaszárnnyak, a törvényszéki épület,

a pénzügyigazgatóság, amelyeknek elhatározta a különböző minisztériumoknak kellett volna gondoskodniuk, közel két év óta nem rendezték vízdíjhátralékaikat.

Ezek az intézmények, a városi tanács többszöri felszólítására sem tettek eleget követeléseiknek. Ezért az állandó választmány legutóbbi ülésén elhatározta, hogy elsősorban ezeket a hátralékokat fogja behajtani.

A határozat értelmében a városi tanács értesítette az összes intézmények vezetőit, hogy amennyiben tíz napon belül ki nem fizetik a hátralékos vízdíjakat, úgy könyörtelenül elvesszük tőlük a vízszolgáltatást.

Ezzel egyidejűleg a tanács speciális bizottságot nevezett ki, amelynek az a feladata, hogy az adóssággal szereplő állami intézményekkel szemben a peres ügyeket megsürgesse. Brassó városa ugyanis a különböző középületek házbértartozásaiért, amellyel az állam tartozik a városnak, már régebben pert indított a brassói törvényszéknél.

Értesüléseink szerint az állami intézmények tíz napon belül képtelenek lesznek hátralékaikat rendezni és így biztosra vehető, hogy a városi tanács bevállja fenyegetését és víz nélkül maradnak a nemfizető közintézmények.

Most már csak azt szeretnénk, hogy sikeres behajtás esetén szállítsák le a magánosok hallatlanul magas vízdíjait.

Brassó autóinak harminc százaléka újra kerül, ha nem fizetik ki az illetékeket

A brassói pénzügyigazgatóság július 24-ike után megkezdte az autórazziákat

Brassó, június 22.

Az autók után járó illeték kivetéséről szóló törvénynek megfelelően a brassói pénzügyigazgatóság rendeletet adott ki, amelynek értelmében

június 1-ig minden autótulajdonos köteles volt kocsiját bejelenteni és arról megfelelő adódeklarációt kiállítani.

A dátum leteltével a pénzügyigazgatóság a bejelentett autókra kivetette a takarékát, ugyanakkor kötelezte az autótulajdonosokat, hogy jövő hónap 24-ig, törvényesen megállapított illetéket fizessék be. Annak ellenére, hogy az intézkedés a lehető legszigorúbb volt Brassó város területén a kiirt terminusig alig jelentettek be 700 autót, noha Brassó utcáin 1700-as számmal ellátott autók és autóbuszok is szaladnak.

Július 24-ig az autókát még be lehet jelenteni a pénzügyigazgatóság adómegál-

lapító ügyosztályánál, a 44-es számú szobában Negreanu Ion kontrollornál. Ezzel egyidejűleg megkezdik a razziákat. A törvény ugyanis felhatalmazza a fiskus embereit, hogy bármilyen autót megállítsanak és annak vezetőjétől az adónyugtát követeljék.

A jövőben tehát nem elég a sófför vagy vezetői igazolvány, hanem minden autótulajdonosnak az adónyugtát is magánál kell hordania.

Amennyiben adófizetés szempontjából bejelentetlen autót találunk, úgy azt azonnal lefoglalják, annak tulajdonosát a ki nem vetett adó háromszorosára lebiintetik és a büntetés meg nem fizetése esetén az autót azonnal elárverezik.

Igy szól a felsőbb rendelkezés, amely azt jelenti, hogy amennyiben a megkezdett autók be nem jelentik autójukat, úgy Brassó város autójának közel harminc percentje újra kerül.

Betonnal fedeti be a város a Graft-patak belvárosi részeit

A városi tanács árlejtési bizottsága mégis Wildmann Dezső mérnöknek ítélte oda a vágóhid építési munkálatait

Brassó, június 23.

Brassó város tanácsa elhatározta, hogy a belvárosi részen betonburkolattal fedeti be a Graft-patakot. Ez a patak, amely tulajdonképpen a külső városrészek és gyárak szennyének levezetésére szolgál, régi és kellemetlen szűpseghibája a városnak. Irtózatossá büzt árasztott és fészke volt az összes járványos betegségeknek.

Ilyenformán tehát a városi tanács határozata már nagyon időszerű. A Graft-patak befedési munkálatainak megkezdésére a városi tanács árlejtést írt ki, amelyet tegnap, csütörtökön tartottak meg.

Tekintve, hogy az ajánlattevők közül legelőször ajánlat a brassói Demeter Gertner utóda S. A. inginer Muli et ing. Roth cégtől érkezett, a városi tanács ennek a cégnek ítélte oda a munkálatakat, amelyeknek végösszege 1 millió 79 ezer lejt tesz ki.

A városi mérnöki hivatal terve szerint a Graft-patakot a Horreus iskola mellett, továbbá az ipar és kereskedelmi kamarától a Hosszu-utcaig terjedő útvonalon betonnal fogják elfedni. A munkálatoknak a lehető legrövidebb időn belül nekifognak.

★

Itt említjük meg, hogy a város árlejtési bizottsága csütörtök délelőtti ülésén foglalkozott a vágóhid építésével is. Mint

ismeretes, a hátrész megépítésére kiírt árlejtés ellen két petíciót adtak be azzal, hogy a legelőnyösebb ajánlatot tevő Wildmann brassói mérnök ajánlatán a végösszeg nem volt betűkben is feltüntetve. A városi bizottság ennek ellenére is úgy véleményezte, hogy a legelőnyösebbet kell választania és így az építési munkálatokat Wildmann mérnöknek ítélte oda.

A határozatot jóváhagyás végett azonnal felküldték Bukaresztbe a központi árlejtési hivatalhoz, valamint a földművelésügyi minisztériumhoz.

Ugyancsak csütörtökön tartottak a városnál árlejtést nagyobb mennyiségű benzinnel szállítására is.

Szigoru városi rendelet a kőműves-kontárók ellen

A városi tanács az utóbbi időben több panasz érkezett, hogy illetéktelen kontárók olyan építkezési vállalkozásokba fognak, amelyekhez a törvények és szabályrendeletek szerint nem volna joguk. A fenálló szabályok szerint ugyanis emeletes házakat csak szakképzett építész építhet. Ehelyett azonban évek óta az történik, hogy illetéktelen kontárók mérnökök fogadnak, akiknek nevé-

Hol lesznek Brassóban az érettségi vizsgák

A közoktatásiügyi minisztérium az egész országra szóló rendeletet adott ki az érettségi vizsgák helyének megállapítására vonatkozólag. A miniszteri rendelet szerint Brassóban két iskolában tognak vizsgáztatni:

A brassói „Saguna” gimnáziumban fognak vizsgát tenni a Saguna, a Mesota és a gyergyószentmiklósi „Sf. Nicolae” liceum növendékei.

A másik bizottság a Mesota gimnáziumban fog működni, ahol a brassói római katolikus, a csikszeredai római katolikus, a sepsiszentgyörgyi református, a kézdivásárhelyi római katolikus és a fogarasi liceumok növendékei fognak érettségi vizsgát tenni.

Bratianu Dinu előadása Brassóban

A liberális párt alelnöke, Bratianu Dinu, elmúlt vasárnapra hirdetett brassói előadása technikai okokból elmaradt. A pártvezér előadását pénteken délután hat órakor fogja megtartani a brassói kereskedelmi és iparkamara helyiségében, ahol az aktuális gazdasági kérdésekről fog beszélni.

Az „Encián” Si- és Turista-egylet

f. hó 23-én vasárnap kirándulást rendez a Keresztény havasra (Schullerra.) Indulás reggel fél 7 órakor a Porondtérrel. Az egyesület a tagokon kívül szvesen lát vendégeket is a kiránduláson. Vezető: Tóth Lajos II.

A brassói rendőrség hírei

A rendőrség bűnügyi osztálya eljárást indított Kovács Béla és Szabó Béla fiatal emberek ellen, mert azok botrányt provokáltak és verekedtek. — Az éjszaka folyamán őrizetbe vették Kaszáli Józsefet, akit lopáson kaptak rajta.

AKAR elegánsan, jól és olcsón öltözködni?

AKAR a pénzéért 100%-os ellenértéket kapni?

AKARJA, hogy ruháival mindig meg legyen elégedve?

AKKOR SZÖVETET és BÉLÉST CSAK A VESTIS POSZTÓÁRUHÁZTÓL

BRASSÓ, LENSOR 22 SZ. ALATT VÁSÁROLJON!

Októberre halasztották a brassói tanárok kongresszusát

A brassói tanárszövetség harcot indított a tantestületet fenyegető munkanélküliség ellen

Brassó, június 23

A középiskolai tanárok országos szövetségének brassói csoportja Teodorescu Petre professor elnöke alatt ülést tartott, amelyen nagyfontosságú határozatokat hoztak.

Az ülésen elsősorban kimondották, hogy a június hónap utolsó napjaira tervezett brassói tanárok kongresszusát különböző okok miatt októberre halasztják.

Ezután az ülés foglalkozott azzal az égető problémával, amely az összes társadalmi és munkaágakat oly súlyosan érinti: a munkanélküliséggel. A felszólaló tanárok rámutattak arra, hogy az össze- tervezett inkadrálások, valamint a tömeges iskoláépítések és katedra megszüntetések folytán

szepember 1-től rengeteg tanár és kisegítő marad kenyér és állás nélkül.

A súlyos helyzetre való tekintettel a brassói kerület elhatározta, hogy követelni fogja az összes tanárok leigazolását a különböző gimnáziumokban és nem fogják eltűnni, hogy állásban levő tanárok helyettesítsenek. Különösképpen akkor, amikor a tanárok egész tömegei kerülnek az utcára álláshiány miatt. Ilyenformán tehát ragaszkodnak ahhoz, hogy

elsősorban a munkanélküli tanárokról gondoskodjanak az új katedrák betöltésénél.

Követelik még, hogy azok az építésszek és mérnökök, akik privát foglalkozásaikon felül még külön előadásokat is tartanak az iskolákban, azonnal bocsáttassanak el,

LUX MOZGÓ

MA PREMIER!

CSÜTÖRTÖKÖN

MA PREMIER!

LUX MOZGÓ

A XX-ik század legnagyobb repülőfilmje

A LEVEGŐ HŐSEI

A világ legnagyobb repülőrajának, az olasz hadi-repülők káprázatos felvonulása. A technika csodája! Izgalmas, lebilincselő! — Ilyen még nem volt!

helyüket állástalanoknak adva át.

A továbbiakban a tanárgyűlés foglalkozott az érettségi bizottságok kérdésével. Követelték, hogy az érettségi bizottságokban, rotációs rendszer alapján kizárólag csak olyan tanárokat nevezzenek ki, akik tanári hivatásukon kívül semmi másfajta adminisztrációs állást nem töltenek be, mint képviselők, városi tanácsosok és más állami megbízással rendelkezők.

Tűrhetetlennek minősítették azt, hogy ugyanazokat a tanárokat, akik júniusban résztvettek az érettségi bizottságokban, szeptemberben is kinevezéshez jussanak, akkor, amikor rengeteg tanár mindkét szcassióban elesett ettől az anyagi előnyöktől járó megbízástól.

Végül is az ülésen kimondották, hogy a határozatokat azonnal közlik a közoktatásügyi miniszteriummal tudomásulvétel végett.

A munkásvédelmi rendszabályok szigorú betartását követelik a brassói munkakamara tisztviselő- és munkás-szekciói

Brassó, június 23

Beszámoltunk már arról, hogy a brassói munkakamarának még mindig nincs helyisége, mert a városi tanács arra való hivatkozással, hogy a vonatkozó törvények ellentmondók, a munkügyi miniszteriumra hárítja át a helyiségről való gondoskodás terheit.

Megfelelő helyiség hiányában a munkakamara munkálatai csak nagy nehézségekkel haladnak előre. A brassói munkakamara tisztviselői és ipari munkás-szekciói helyiségek híján különböző helyeken tartják üléseiket.

A hét folyamán a tisztviselői szakosztály az Ipartestületnél, az ipari munkások osztálya pedig a Malom-utcai munkásokban üléseztek. A tisztviselői szekció ülésén a munkaidő kérdése és a vasárnapi munkaszünet szerepelt napirenden.

A tisztviselők elhatározták, hogy a munkakamara plénuma elé fogják vinni mind a két kérdést, követelve, hogy

az összes kereskedelmi, iparvállalatok és bankok a legszigorúbban tartásuk be a nyári munkaidőt, amely a következő: üzleteknél és irodáknál reggel 8-tól 1 óráig, délután 3-6-g, a bankoknál reggel 8-tól 2-ig.

Szerdán este az ipari munkások szakosztálya is ülést tartott a malomutcai munkásokban Russu Constantin elnöke alatt. A brassói munkakamara elnöke, Bagoly János az ülésen beszámolt a bukaresti munkásbiztosító pénztár új palotájának felavatásáról, valamint azokról a megbeszélésekről, amelyeket D. R. Joanitescu munkügyi miniszterrel folytatott a munkakamarák működését illetően.

Az elnök beszéde után sor került a napirend tárgyalására, amelyen többek között az alábbi pontok szerepeltek:

A munkások védelmét biztosító törvények becsületes alkalmazása, a nyolcórás munkaidő betartása az összes kereskedelmi és ipari üzemekben, a vasárnapi munkaszünet betartása, valamint intézkedés aziránt, hogy a gyári üzemekben kellő mértékben gondoskodjanak a higiéniáról.

Az utóbbi kérdéshez hozzászóltak: Bagoly János, Morar Stelian, Joan Zarnoveanu, Bunghez Gheorghe, Meitert és mások, akik mind követelték, hogy a munkásvédelmi törvényeket a legnagyobb szigorral alkalmazzák.

Különösen figyelemreméltó volt Hozan dr. kamarai titkár hozzászólása, melyben rámutatott arra, hogyan kell a törvények alkalmazását hathatósan ellenőrizni.

Hozan dr. hangsúlyozta, hogy elsősor-

Elvesztett

kedden este a magyar színházban, vagy az Árvaház-utca és a színház között egy barna pénztárca, fontos iratokkal. Kérjük a becsületes megtalálót, hogy jutalom ellenében lapunk szerkesztőségébe beadni szíveskedjék.

ban az építkezési vállalkozóknál kell megfelelő ellenőrzést gyakorolni, mivel ezeknek nagyrésze egyáltalában nem respektálja a nyolc órai munkaidőt annak ellenére, hogy ebben a szakmában nyomásztó arányokat öltött a munkanélküliség. Hasonló a helyzet a pékműhelyekben, mészárszékekben is, ahol szintén napi 16-18 órát dolgoztatnak a munkásokkal.

Elhatározta a szekció, hogy ezt az égető kérdést a munkakamara plénuma elé viszi. Ezen keresztül figyelembe fogják a munkaadókat kötelességükre és a mennyiben a törvényt nem tartják be, úgy eljárást indítanak ellenük.

Kilenc vármegye adófizetőit közös direktórium alá összpontosították Brassóban

Az új törvény értelmében nem Bukarestben, hanem Brassóban fogják intézni az idetartozó vármegyék adóügyeit — A brassói adóhivatal új beosztása

Brassó, június 23

Madgearu — mint ismeretes — törvényt készített, amely teljesen decentralizálja az állam pénzügyi adminisztrációját. Az új törvényt már az egész vonalon életbe léptették és így Brassóban is megtörténtek az új átszervezések és az ezzel járó kinevezések.

A reorganizálási törvény végrehajtási utasítása értelmében

Brassó pénzügyi direktóriumma azonban még pedig úgy, hogy a brassói felsőbb pénzügyi hatóságok hatáskörébe tartoznak a következő vármegyék: Brassó, Háromszék, Csik, Udvarhely, Nagyiküllő, Kiskiküllő, Nagyszeben, Marostorda és Fogaras, tehát összesen kilenc vármegye.

A megyék pénzügyigazgatóságainak működését egy direktórium ellenőrzi, amelynek vezetőjét most nevezték ki: Petrescu Alexandru volt kincstári főpénztárnok és pénzügyminiszteriumi vezérigazgató személyében. Az új rendszer bevezetése

azt jelenti, hogy az idetartozó kilenc vármegyének összes adó és kincstári ügyeit a brassói direktórium fogja intézni. Így tehát meg fog szűnni majd az a rendszer, hogy az érdektelen minden kérvénnyel, amelyet a pénzügyigazgatóságok nem képesek saját hatáskörükben elvégezni, Bukarestbe szaladjaljanak. Mindössze csak azokat az ügyeket terjesztik fel Bukarestbe, amelyekhez kimondottan a pénzügyminiszterium láttaozása szükséges.

Ugyancsak a szóbanforgó törvény alapján a brassói pénzügyigazgatóságot is átszervezték. Az átszervezés folytán a pénzügyigazgatóság két főreszből áll, amelyeket két pénzügyi adminisztrátor vezet. Az egyik rész: a vegyes megállapító pénzügyigazgatóság, amely az egyenes és közvetett adók kivetésével és annak végrehajtásával foglalkozik, élén C. Adrian pénzügyigazgatóval, a másik pedig az inkasszálo és fizető pénzügyigazgatóság, amelynek élén Florin Crisan az újonnan kinevezett pénzügyigazgató áll.

Az egyesített kereskedelmi törvény azt követeli a vállalatoktól, hogy könyveiket román nyelven vezessék

Brassó, június 23.

A brassói kereskedelmi és iparkamara hetek óta foglalkozik azzal a törvénytervezettel, amely az országban érvényes különböző kereskedelmi törvényeket egyesíteni akarja és amelyet a kormány, mielőtt a tervezet a parlament elé kerülne, véleményezés végett az ország összes kereskedelmi és iparkamaráinak megküldött.

A törvénytervezet — mint fentebb említettük — egyesíteni akarja a különböző országreszekben jelenleg érvényben levő kereskedelmi törvényeket és így ter-

mésztesen az Erdélyben még életben levő osztrák polgári törvénykönyvet is. A brassói kamara ezzel a problémával már tíz ülésben foglalkozott és különösen a tervezetnek azzal az egységesítő törekvésével foglalkozott, amely a különböző változó esekktörvényeket is közös nevezőre akarja hozni.

A tervezetnek az a része, amely a társas cégek és részvénytársaságok könyvvezetéséről szól, nagyon érdekes újítást is tartalmaz, amelyet azonban kisebbségi szempontból erősen sérelmezni kell.

Az idevonatkozó rendelkezés szerint a

törvénytervezet parlamenti elfogadása után társas cégek és részvénytársaságok könyveiket csakis az állam nyelvén, tehát románul vezethetik.

A kamarának idevonatkozólag az a véleménye, hogy ilyen nyelvi korlátozást bevezetni teljesen felesleges és indokolatlan, mert hiszen az alkotmánnyal és a kisebbségi törvénnyel szöges ellentétben áll, hogy magánvállalatok ügykezelésének nyelvét törvény tiltsa és szabályozza.

Foglalkozott a kamara a tervezetnek azzal a rendelkezésével, amely a Németországban és Ausztriában annyira divatos korlátolt felelősségű betéti társaságokat is be akarja vezetni. Ezek a korlátolt felelősségű társaságok annyiban különböznek a nálunk divó betéti társaságoktól, hogy azoknak beltágjai nem vagyunk, hanem csak részjegyeik erejéig felelősek.

A brassói kamara a tervezet beható áttanulmányozása után észrevételeit és véleményét memorandum formájában juttatja el a törvényelőkészítő bizottságnak.

SZINHÁZ

HETIMŰSOR:

Péntek este fél 9 órakor: A teve. Operette-ujdontság, először. Kizárólag csak felnőttek részére. Fiatal lányoknak és kiskorúaknak a pénztár nem szolgáltat ki jegyeket. Erényi Böske, Katácsanyi Illy, Bárdy Teréz, Hegyessy Ica, Balázs István, Ilász Aladár, Tompa Béla fellépése.

Szombat este fél 9 órakor: Kadétszerlem. (A Liebeskommando című filmt attrakció eredetije. A teljes operette-együttes fellépése. Budapestben három színházban játszották, több mint kétszázszor! Európa valamennyi színpadának jövő évi attrakciója.)

Vasárnap délelőtt 11 órakor: A torockói menyasszony. (Nagyon olcsó mozi-matiné helyarákkal. Legdrágább jegy 20 lej, többi jegy ára 15 és 10 lej.)

Vasárnap délután fél hat órakor: Kadétszerlem. (Operette-ujdontság, másodszor.)

Vasárnap este fél 9 órakor: Ezerjő. (Operette-újdontság 12 képben. Az események az átalakított nézőtérén és a színpadon játszódnak le. A legmodernebb táncok. Két és félórán át harsogó kacagás. Vidámság, ötlet, pazar kiállítás!)

Előkészületben az idei évad nagy bombaperettje: Érik a buzakalász.

CSAK FELNŐTTEKNEK: A TEVE. Péntek este fél kilenckor, kizárólag csak felnőttek számára tart előadást az Astra termében vendégszereplő kolozsvári színtársulat. Színe kerül Billeud erősen pikáns francia operettje, Vasváry János briliáns magyar fordításában, a teljes operettegyüttes fellépésével.

Fiatalkoruk számára a pénztár nem ad ki jegyeket.

KADÉTSZERLEM

A nyár és szerelem revüje három felvonásban. Szombat este mutatja be a kolozsvári együttes az évad egyik legnagyobb sikerű revüoperettjét, a Kadétszerlem c. briliáns újdonsgot. A békeidők wienerneustadti kadétskolájában játszódik le a csupa vidám darab, amelynek szövegét Békeffy István és Szilágyi László írták, zenéjét pedig az egysapásra befutott Gyöngy Pál szerezte. Az egész társulat fellép a darabban.

Vasárnap este: Ezerjő (zenés brassói revü).